

Naročnina mesečno 25 Din, za izuzemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izuzemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izdaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 59.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Žalni spomin za velikim kraljem

Stolno mesto Slovencev žaluje

Ljubljana, 9. oktobra.

Z dostojanstveno žalostjo in tugo v srcih je Ljubljana obhajala danes obletnico strašnega trenutka, ko je v daljnem Marseillu pod streli zahrbtnega zločinca padel kralj Jugoslavije, Aleksander I. Nad Ljubljano se je zdelo, kakor, da se je vlegla žalost sama v obliki sivga mračnega neba in tožnega ozračja. Običajna živahnost in delavnost mesta kakor da se je za en dan ustavila v spomin velikega pokojnika. Z vseh hiš so visele žalne zastave, oziroma državne zastave na pol droga, ovite z žalnimi traki. Po javnih uradih po večini niso uradovali, mnoge trgovine so bile zaprte, od 4. popoldne pa sploh vse.

Mladina osnovnih in srednjih šol je imela dopolnilne žalne spominske svečanosti v šolah, nato pa se je udeležila žalnih obredov v cerkvah.

Ob 10. dopoldne je v stolnici opravil stolni prošt, generalni vikar g. Ignacij Nadržah žalni obred. Cerkev je bila vsa razsvetljena, klečalniki za bana in divizionarja sta bila ovita s črmino. Teh cerkvenih obredov, ki jih je g. stolni prošt opravil ob številni asistenci duhovščine, so se udeležili najvišji predstavniki raznih oblasti, ustanov in korporacij, med drugim ban dr. Marko Natlačen s podbanom dr. Majcenom, divizionar general Nedeljković, ves konzularni zbor, mestni občinski svet, številni častniški zbor ter mnogi drugi odličniki. Pred cerkvijo je bila postrojena častna četa, ki je oddala salvo strelcev.

Službe božje so bile tudi v molitvnicah drugih veroizpovedi, ki so se jih tudi udeležili odlični predstavniki.

Veličastna žalna svečanost pa se je vršila ob četrti na 6 na Kongresnem trgu.

Veličastna komemoracija na Kongresnem trgu

Po enem letu se je ponovil veličasten prizor na Kongresnem trgu, ko so množice slovenskega naroda žalovale za padlim kraljem. Prav tako, kakor pred letom dni, na dan kraljevega pogreba, tako so se tudi danes zbrale morda še večje množice ljubljanskega prebivalstva in mladine ter nemo z globoko bolelostjo v srcu prisostvovalne veličastnemu žalnemu slavlju. Njihove misli so se dvigale k Vsemogočnemu v molitvi za pokojnega kralja in za mir ter varnost domovine, katere zvest čuvar je bil veliki pokojnik.

Na Kongresnem trgu je bil pred spomenik sv. Trojice postavljen katafalk s kraljevskimi emblemi ter viteško čelado. Pred spomenikom je bil postavljen zasloni oltar. Spomenik in katafalk sta bila obdana z zelenjem, spomenik sam pa je bil ovit v črne trakove. Ob katafalku so gorele velike sveče in ogenj na žriveniku, pred katafalkom samim pa je gorel spominski ogenj. Tik pred slavnostjo se je veliki trg napolnil z množico. Pod vodstvom svojih učiteljev je prišla mladina ljubljanskih osnovnih šol od 4. razreda naprej in vseh ljubljanskih meščanskih, strokovnih in srednjih šol, skupno okoli 10.000 mladine. Za spomenikom se je zbralo več sto akademikov. Pevci Pevske zveze, Hubadove župe in Akademskega pevskega zbora so ustvarili ogromen zbor, kakršnega v Ljubljani le redkokdaj vidimo. Ljubljansko prebivalstvo se je udeležilo komemoracije v tako velikem številu, da moramo z mladino vred računati na 30.000 zbranih.

Navzočni so bili predstavniki vseh oblasti s svojimi načelniki. Nj. Vel. kralja je zastopal div. general Nedeljković, civilne oblasti g. podban dr. Majcen, ki je zastopal tudi za držanega g. bana dr. Natlačen, mestno občino je zastopal dr. Ravnihar, prisoten je bil ves konzularni zbor in skoraj vsi častniki ljubljanske garnizije z generalom Pekićem in Jovanovićem na čelu ter mnogo rezervnih častnikov v uniformah. Poleg g. prošta in generalnega vikarja Nadržaha, ki je opravil cerkvene obrede mesta odsotnega škofa dr. Rožmana, so zastopali cerkev tudi stolni dekan dr. Kimovec ter stolni kanonik Sušnik in dr. Klinar ter drugi cerkveni dostojanstveniki. Univerzo je zastopal rektor dr. Samec ter drugi profesorji.

S prapori in deputacijami ter članstvom so bila zastopana skoraj vsa ljubljanska patriotska, kulturna, strokovna in druga društva. Tako je samo Jadranska straža bila zastopana z okoli 40 zastavami. Izredno mnogo zastav je bilo iz katoliških prosvetnih društev, kakor Prosvetne zveze, Ljubljane, Poselske zveze itd. Z zastavami in močnimi deputacijami so bili zastopani gasilstvo, sokolstvo, četniki, narodna obrana ter druge slične organizacije. Tudi skavti so se komemoraciji udeležili z močnim vodom in prapori. Ta društva so postavila častno stražo ob katafalku, katerim so se pridružile tudi zastave.

Komemoracija se je pričela ob 16.15 s topovskim strelom na Gradu, nakar je trobentač zatrobil »Mirno!«. Sledil je 5 minutni molk, ko je tudi po vsem mestu počival promet. V grobni tišini je vsa ogromna množica, zbrana na Kongresnem trgu, izrazila s svojim molkom globoko spoštovanje svojemu pokojnemu kralju. Med minutami molka se je okoli 80 društvenih zastav priklonilo katafalku ter se tako tudi poklonilo spominu kralja Aleksandra. Konec molka je zopet naznanil topovski strel, godba »Sloga« pa je zaigrala žalostinko.

Prošt g. Nadržah je ob večji asistenci opravil cerkvene obrede, primerne za tako komemoracijo.

Govor ljubljanskega župana

Na govorniški oder je stopil župan dr. Vladimir Ravnihar, ki je imel žrlni govor, v katerem je med grobno tišino največje pozornosti, potem ko se je spomnil strašnega dogodka v Marseillu, dejal:

»Kdo bolj, kakor on, viteški naš vladar, je bil poklican, da ustvari drugo svojo veliko zamisel, zamisel našega narodnega zedinjenja. Ne mehaničnega zedinjenja z ozkim okvirjem naših državnih meja, marveč duhovnega zedinjenja na temelju narodne sloge, ravnopravnosti in bratstva, da predstavimo na ven v spoštovanje vsemu vnanjemu svetu eno nedeljivo celoto, na znotraj pa, da v svobodni plemeniti tekmi, izkoriščajoč vse narodne vrline, vse ustvarjalne sile, vse svoje talente in duhovne sposobnosti, pa najsi bivajo pod silim Triglavom, v Hrvatskem Zagorju ali v junaški Šumadiji, ustvarimo domačijo polno lepote, zadovoljstva in blagostanja, gospodarskega napredka in neprestanega kulturnega razvoja. Nad vsem na naj kraljeva nesebičnost in poštenost, saj brez teh čednosti ni prave in resnične ljubezni do naroda in domovine.«

Ko se je govornik povrnil k tragičnemu dnevu 9. oktobra, ki je bil za nas državo pravi dies nefastus, je nadaljeval:

»Morda je na žalost bilo treba take žrtve, da je podala vsemu svetu neovrgljiv dokaz, kako močno je zvarjena naša Jugoslavija, Aleksandra Jugoslavija, kako trdni, nerazrušni so njeni temelji, kakor so strnjene naše vrste v neskončni ljubezni do domovine, v vdanosti do vzvišenega kraljevskega doma.«

G. župan je nato poudaril, kako sami nosimo sokrivo na strašni izgubi, ker smo, namesto da bi bili rajši podajali dokaze naše solidarnosti, naše državljanske zavesti, naše polnovrednosti, naše nedeljive skupnosti, nosili svoje grehe in slabosti in naše male prepričaje na solnce, da smo tako nehoče dajali poguma neprijateljem.

Maribor ob obletnici smrti kralja

Veličastna žalna manifestacija — Mesto v črni in žalosti

Maribor, 9. oktobra.

Maribor daje danes sliko, kakor ob dnevih velike žalosti pred letom dni. Zopet plapolajo z vseke hiše v mestu črne zastave v jesenskem vetru, tu in tam med njimi trobojnica na pol droga in s črnim florom, zopet so izložbe okrašene s slikami velikega pokojnika, pred katerimi so že od snoči vso noč brlele lučke, trgovine in lokalni zaprti, ljudje po ulicah v črni, s črnimi kravatami in žalnimi trakovi na rokavih — vse kakor pred letom dni, po usodnem devetem oktobru, ko se je v večernih urah raznesla z bliskovito naglico po mestu strašna vest o strelh v Marseillu. Z izrazi globoke žalosti na zunan in z bolesto v srcih praznuje obdavska prestolnica današnje obletnice.

Žalna slovesnost v stolnici

Dopoldne so se vršile v vseh mariborskih cerkvah molitve za pokojnega vladarja. V stolnici je bilo ob 10 žalno bogoslužje, ki ga je opravil prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič ob asistenci stolnega kapljaja. Pretresljiv psalm »Usmili se, Gospode« je pel na koro cecilijanski moški pevalski zbor, v cerkvi pa bogoslovci. Bogoslužje so prisostvovali okrajna načelnika dr. Popovič in dr. Šiška, mestni župan dr. Juvan, s podžupanom Zebotom in nekaterimi občinskimi svetniki, častniški zbor z mestnim poveljnikom generalom Hadžićem, predsednik okrožnega sodišča dr. Žiber, prvi državni pravnik dr. Zorjan, predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec, predstavniki vseh ostalih organizacij in korporacij, drž. in samoupravno uradništvo in ogromna množica občinstva, ki je docela napolnila obežno stolnico. Pred stolnico je bila postavljena častna četa z vojaško godbo in polkovno zastavo. Vojaki so po zaključku molitev izstrelili tri salve, godba pa je odigrala žalostinko.

Ogromne množice na Glavnem trgu

Vsa vdanost in patriotizem Mariborčanov je prišel do izraza pri veličastni žalni manifestaciji, ki se je vršila nocoj ob pol sedmih na Glavnem trgu pred rotovžem. Vse prostrani trg je nudil svojevrstno sliko žalovanja. S poslopj vihrajoče črne zastave, okna razsvetljena in med svečami slika pokojnega vladarja, svetilke na kandelabrih zavite v črmino, na pročelju magistratnega poslopja v sredini ogromna kraljeva krona iz bleščilih žarnic, preko cele fronte ogromen žareč napis »Čuvajmo Jugoslavijo!«, pred magistratom visok črn katafalk, obdan na štirih straneh od gorečih luči, na vrhu katafalka pa zlata inicijala imena pokojnika, velik »A«, obdan od zlatega venca. Načrt za katafalk je izvršil arhitekt inž. Černigoj ter je dosegel izreden vtis monumentalnosti in resnobne. Ob šestih so se že začele zgrinjati proti trgu ogromne množice ljudstva. Prihajali so ljudje iz okolice in predmestij, v stranskih ulicah so se zbirale organizacije in določeno ter korakale v strnjenih formacijah na določena mesta, prihajali so vojaki z godbo na čelu, častniški zbor, predstavniki oblasti, gasilci, od katerih so štirje s plamenicami v rokah zavzeli častno stražo na štirih straneh katafalka, pevec, zastave in vse skupaj se je strnilo v množico, valujočo preko vsega trga.

Najprej je zadonela pesem iz stoterih gri ter močeno odmevala po trgu. Pevci so peli Jenkovo »Molitev«. Vojaska godba je odigrala žalostinko, nato pa je spregovoril z balkona mestne hiše naj-

ljem, ki so se utrjevali v zmoti, katere je potem rodila to grozno dejanje.

Govornik je končal:

»Neumrljivi naš kralj nam je zapustil bogato dedščino. Najlepsi del te dedščine je njegov kraljevski dom, je njegov prvorojenec, kralj Peter II., ki hočemo nanj prenesti vso globoko udanost, vse spoštovanje in vso ljubezen, kakor smo jo bili izkazovali njegovemu velikemu očetu.« In končno je pozval g. župana zlasti mladino, da naj dela z vsemi silami na to, da velike misli našega pokojnega kralja ustvarimo v oni veličini, kakor jo je bil zamislil njegov veliki duh. Da se izkažemo vredne svete njegove zapuščine, da smo pošteni vršilci veličastnega njegovega testamenta, zapečatenega s srčno krvjo. Tako nam Bog pomagaj! Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju večna slava!

Vsa tisočglava množica je ob koncu tega lepega in globoko občutnega ter zasnovanega govora g. župana vzklila pokojnemu kralju trikrat: »Slava!«

Akademik g. Dušan Verbič je v imenu akademskih mladine spregovoril globoke besede, v katerih je objubil zvestobo mladine idejam pokojnega kralja.

Mogočni pevski zbor Pevske zveze, Hubadove župe in Akademskega pevskega zbora je zapel pretresljivo lepi žalostinki »Poljana tož« in »Usliši nas, Godba »Sloga« je nato zaigrala državno himno, nakar je tretji topovski strel naznanil konec komemoracije. Komemoracija se je zaključila ob 6. — Tako jutranje službe božje kakor tudi komemoracije na Kongresnem trgu so se udeležili tudi predstavniki kraj. organizacije JRZ za Ljubljano pod vodstvom dr. Jura Adlešiča.

Mirno in z ginenostjo v dušah ob spominu na pokojnega velikega kralja se je množica razhajala po ljubljanskih ulicah, v sebi objublja joč, da bo vedno čuvala spomin nanj ter bo zvesta domovini, ki jo je on tako krepko vodil. Več kot svojo dolžnost, ki jo je Ljubljana napravila s to svojo veličastno komemoracijo, se je pokazala ljubezen, ki jo goji do kraljevske hiše in do Jugoslavije.

prej prof. dr. Franc Sušnik:

Nocoj, v tem oloženem oktobrskem mraku, ko zemlja po znoju in sadovih diši — nocoj, ko tisoče bakel in lučk gori pri nas in v Ljubljani in Zagrebu in Belgradu, da je vsa Jugoslavija kakor ogromen kraljevski grob.

Beseda naša mrtvemu kralju

na oni svet

Bili smo rod blapecev, pa smo v njem našli svojo kraljevsko podobo, da nam je živ v šumenju lesov in je živ v vetru planin, v bučanju morja in je živ v zemlji sadovih in je živ v delu očetov, v trpljenju mater, v srečih otrok in je živ v vrišču siren, v kladiv udarcih, v ropotu strojev in je živ v pesmi, v tožbi, v bolečini naši in v volji naši in je živ v bratstvu našem in v veri in v ljubezni

DOMOVINA JUGOSLAVIJA

da jo varjemo, kraljevsko dedščino, in branimo pred profitirji, ki prežijo na sadove našega znoja in naše krvi.

Beseda naša mrtvemu kralju na oni svet:

nocoj, ko tisoče lučk brli — za spomin, da kraljevski duh ko večna luč v nas gori, nocoj v tem oloženem oktobrskem mraku, ko zemlja po znoju in sadovih diši — za spomin, da nam sadovi rastejo iz znoja in krvi beseda naša kralju na oni svet ...

Žalni govor župana dr. Juvana

Na komemoraciji je imel govor g. župan dr. Juvan, ki se je spomnil usodnega dne, ko je od morilske roke preminul naš veliki kralj, ter je dejal:

»Vsem in vsakomur se zahvaljujem, da ste prihiteli na to spominsko proslavo, da se pomudimo v nemi žalosti pri svojem umrlem kralju. Prišli smo, da izpovemo svojo veliko ljubezen, udanost in zvestobo do naroda in kraljevskega doma, da izpovemo hvaležnost njemu, katerega želja je bila skrb in delo za združeni jugoslovanski narod. Ze kot mladinci je vodil svoj narod od zmage do zmage, pripravil narodno zedinjenje in ko je koncem vojne napočil dan svobode in so se trije narodi združili v veliko Jugoslavijo, so bile njegove želje spoštovane narodu in državi, da bi tako napravil Jugoslavijo močno in složno na znotraj ter upoštevano na zunan.«

Obnavljajoč prisego, da bomo čuvali zadnje sporočilo velikega kralja, je g. župan končal:

»Ko smo se danes poklonili spominu viteškega kralja, ki počiva v tihem hramu na Oplenju, naj pobite naše misli tudi na Dedinje, kjer biva njegova osirotela rodbina in kjer se pripravila naš mladi kralj Peter II. za svoje vzvišene naloge, da prevzame s svojo polnoletnostjo krmilo naše države v roke. V odkriti ljubezni želi nacionalni in patriotski Maribor mlademu kralju vso srečo in obilo božjega blagoslova. Okenjemo se z vso ljubeznijo prestola svojega mladega kralja, prav tako

vdani, kakor smo bili vdani njegovemu vzvišenemu očetu. Prisrežimo danes njemu svojo večno zvestobo in zaključimo to lepo slavnost z vzklikom: »Naj živi kralj Peter II.!«

Besede mestnega župana so izzvale veliko navdušenje in gromko je odmevalo po prostranem trgu »Naj živi kralj Peter II.!« Nato pa so se množice v nemi žalosti začele razhajati.

Celje spominu pokojnega kralja

Celje, 9. oktobra.

Za obletnico tragične smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je Celje že na predvečer dobilo žalno zunanost. Raz hiš so zaplapolale črne zastave, izložbena okna so bila dnevu primerno prirejena. Danes zjutraj ob 8 je bilo v Marijini cerkvi žalno opravilo, ki ga je ob asistenci opravil opat Jurak. Kakor pred letom je tudi danes prepevala duhovščina psalm Usliši nas, Gospod, na koro so odpevali učenci orglarske šole pod vodstvom g. Bervarja. Pevski zbor je bil pomnožen z nekaterimi drugimi močmi. Opravljene so bile tudi molitve za mladega kralja Petra II. Žalni službi božji v Marijini cerkvi so prisostvovali predstavniki vseh vojaških in civilnih uradov, zastopnik korporacij, ustanov in društev ter številno občinstvo. Po cerkvenem opravilu v Marijini cerkvi so bile žalne službe božje je v pravoslavni in evangelijski cerkvi. Med 8. in 10. uro so bile žalne službe božje tudi za mladino celjskih šol.

Ob 10 je bil obširen prostor pred mestnim poglavarstvom poln občinstva. Zbrali so se tu vsi celjski odličniki, vojaštvo, polnoštevilno uradništvo, šolska mladina, gasilci, Sokoli in drugo občinstvo iz mesta in okolice. Balkon mestnega poglavarstva je bil za to komemoracijo ves prevlečen v črmino, v ozadju kip blagopokojnega kralja. Točno ob 10 je naznanil gasilski rog, da se začne komemoracija. Združeni pevski zbori so pod vodstvom pevovodje g. Segule zapeli občuteno žalostinko Umrl je mož. Nato je predsednik mestne občine celjske g. Mihelčič spregovoril v sree segajoče besede: »Leto dni je minilo, odkar je za večno zatisnil v Marseillu oči naš Viteški kralj Zedinitelj. Ko je dospela v domovino vest o tragični smrti, je zaplakal ves narod. Ta bridka vest je odjeknila od zapadnih Alp do črnomoške obali, od mesta do zadnje gorske vasi in zarosila oči najbolj trdnemu možu. Saj je on, ki je z mirno vestjo kljuboval vsem najhujšim viharjem, ki so kdaj pretresali svet, padel zadet od krogle samokresa brezumnega podleža. Naš pokojni kralj se ni bal trpljenja, se ni bal žrtve. Zato ima pokojni kralj prvo mesto v naših srcih in v srcih vseh, ki znajo ceniti osebno junaštvo, neustrašenost in viteško požrtvovalnost, tvegajoč lastno življenje.«

S trikratnimi Slava klici pokojnemu kralju, in živijo klici kralju Petru II., kraljevskemu domu in kraljevini Jugoslaviji, je končal g. Mihelčič svoj govor. Godba je zaigrala državno himno, gasilce je z rogom naznanil, da je konec žalne svečanosti in občinstvo se je mirno in tiho razšlo. Dopoldne so bile vse trgovinske in obrtne obratovalnice v znak žalosti zaprte, odprta so bila samo lepo okrašena izložbena okna.

Zvečer med 7. in 8. uro je bilo mesto v spomin pokojnega kralja lepo žalno razsvetljeno.

Belgrad v žalosti

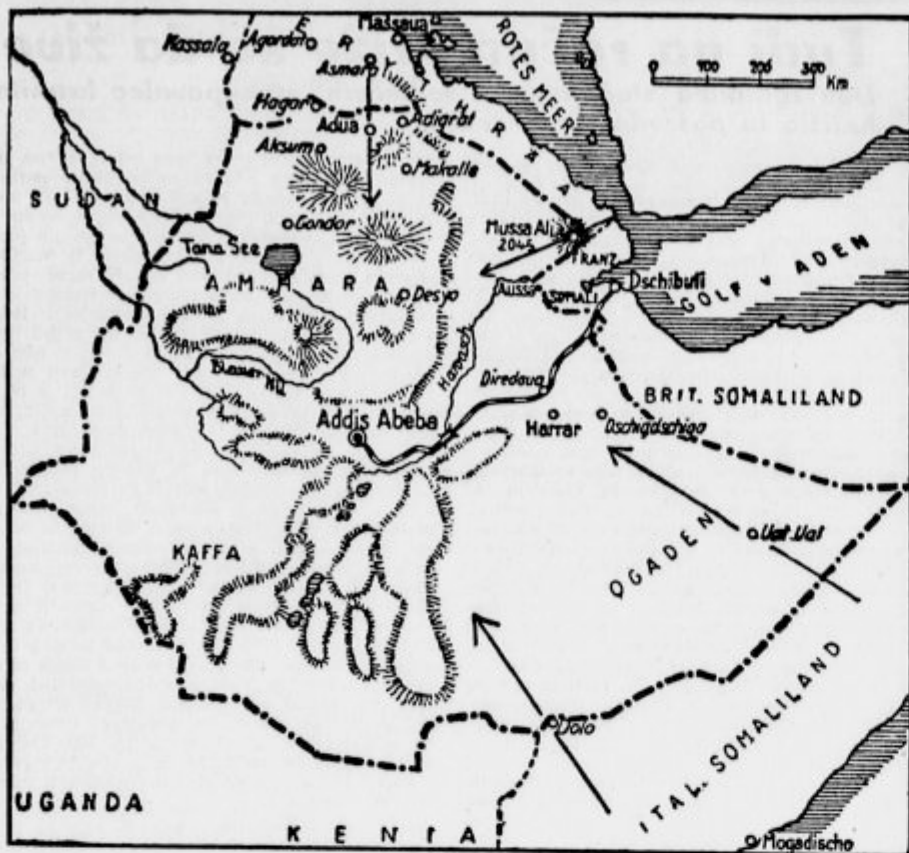
Belgrad, 9. okt. m. Danes so se v vseh tukajšnjih cerkvah vršile molitve in zadušnice za pokojnim kraljem Aleksandrom I. Glavne svečanosti so se izvršile v saborni cerkvi, pred katero je bila postavljena pehotna četa kraljeve garde. Obrednim svečanostim so prisostvovali: kraljevska namestnika Stanković in Perović, predsednik vlade dr. Stojadinović, ministri dr. Anton Korošec, general Petar Živković, dr. Mehmed Spaho, dr. Milan Vrbanić, dr. Šefkija Behmen, Miloš Bobić, Milko Komnenović, Dušan Letica, Juraj Janković, Branko Kalugjerčić. Dalje je bila navzoča generaliteta z vojvodo Bojovićem na čelu. Svečanosti so se udeležili tudi bivši predsedniki vlade Ljuba Davidović, dr. Milan Srškić, Bogoljub Jevtić, predsednik izvršilnega komiteta JRZ Aca Stanojević, bivši ministri Momčilo Nincić, Božidar Maksimović, dr. Stanko Švrljuga, dr. Ilija Šumenković, dr. Albert Kramer, Živojin Lazić, Milan Grol, dr. Milorad Grgurević, Andra Stanić, Andrija Radović, Juraj Demetrović, Grgorje Genčić, Ivan Putelj, Dimitrije Vujić. Narodno skupščino je zastopal predsednik Stefan Cirić z velikim številom narodnih poslancev, dr. Ljubomir Tomasić pa je zastopal senat s številnimi senatorji. Dalje so se udeležili svečanega obreda predsednik belgrajske občine Vlada Ilić, predsednik srbske akademije, lektor univerze, predsednik apelacijskega sodišča, predsednik glavne kontrole, podpredsednik državnega sveta, vrhovni državni tožilec, predsednik belgrajskega sodišča, pomočniki ministra za znanje zadeve, naši polномоćeni ministri Aleksander Bodi, Stanoje Pelivanović, Konstantin Fotić in Vasilije Protić. Od inozemskih diplomatov so se udeležili zadušnice francoski poslanik grof de Dampiere, nemški poslanik von Heeren, ameriški poslanik Wilson, grški poslanik Melas, belgijski poslanik grof Romre de Viehne, romunski poslanik Guranescu, českoslovaški poslanik dr. Girs, turški odpravnik poslov Ali Haidar. Albanijo je zastopal Rauf Fico. Dalje so bili tudi navzoči vsi vojaški atašeji. Obrede je opravil Nj. Sv. patrijarh Varnjava, ki je imel tudi primeren govor.

V cerkvi Kristusa Kralja

Belgrad, 9. okt. m. V cerkvi Kristusa Kralja v Krunski ulici je danes dopoldne ob 9 bila darovana maša zadušnica za blagopokojnim kraljem Aleksandrom Zediniteljem. Daroval jo je nadškof barski in primas Srbije Nikola Dobrenčić. Zadušnici so prisostvovali: zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Savić, ministri Bobić in Stanković, bivši minister Matić, zastopniki senata in narodne skupščine, generaliteta, zastopniki vseh ministrstev in veliko število občinstva.

Uvodnik, napisan ob 15-letnici koroškega plebisclta, je izostal brez naše krivde.

Prodiranje in načrt ital. armade

Severna armada

Vojsko proti Abesiniji je začelo italijansko vrhovno poveljstvo, ki se nahaja v mestu Asmara v italijanski Eritreji, s štirih točk. Severna italijanska armada, obstoječa, kakor se more razvideti dosedaj, iz treh skupin ali zborov, prodira v Abesinijo iz Asmare v smeri naravnost na jug na Addis Abebo.

Zbor generala Maravigna

je po petdnevni marših in bojih vkorakal v Aduo, kjer se sedaj utrjuje. Njegova naloga bo, da prekorači 2000 do 3000 metrov visoko gorovje, ki se ločuje Aduo od Addis Abebe, ki je oddaljena od tega mesta kakšnih 600 km v zračni črti. Tega pa ta armada še ne bo mogla, ker je zdaj njena glavna naloga, da zgradi z italijanske meje moderno vojaško cesto, po kateri se bo lahko s največjimi avtomobili dobavljali vojski živež, voda in strelivo. Ta gradnja bo zahtevala obsežna razstreljevanja, ki bodo stala mnogo denarja, se bo pa spričo ogromnih delovnih sil, ki so Italijanom na razpolago, zgradila primeroma naglo.

To zgradbo pa bodo skušali motiti Abesinci, in sicer levo krilo vojske rasa Sejuma, ki se je bil moral iz Aduo Italijanom umakniti v južne gore. To levo krilo vodi ras Ajenum s kakšnimi 15.000 možmi, ki so, kakor poročajo, v zvezi s še drugimi četami, operirajočimi še bolj zapadno (glej karto) od mesta Aksuma, predrli mejo in baje zavzeli nekaj manjših krajev v najjužnejšem kotu italijanske Eritreje. Sicer so to le gverilske čete, ki pa lahko italijanski armadi delajo precejšnje sitnosti.

Zbor generala Santina

prodira na desnem krilu Maravigne proti Aksumu, ki so ga Italijani baje tudi že zavzeli. Se bolj zapadno prodira iz italijanskega Agordata italijanski zbor pod neznanim poveljstvom ob meji med italijansko Eritrejo in angleškim Sudanom. Cilj te grupe je mesto Hagar (glej karto), odkoder namenjajo Italijani prodirati na prevažno mesto Gondar naravnost severno od jezera Tana. Del teh čet naj bi se potem zopet združil s glavno armado generala Maravigna na skupnem pohodu proti mestu Desje (na karti Desyo), dočim bi najskrajnejše desno krilo te skupine zavzemalo abesinsko pokrajino tik ob sudanski meji. Te operacije so zato tako važne, ker utegne tam najprej priti do konflikta z Angleži, za katere je to obmejno ozemlje naravnost življenjske važnosti zaradi izvirov Nila. Tudi bo tukaj odpor še večji, nego je bil v pokrajini Tigre, katere glavno mesto je Aduo, ker okoli jezera Tana biva abesinsko gosposko pleme Amhara, ki je od vseh najbolj bojevit in ki ima svoje sile, ki bodo dosegale gotovo kakšnih 150.000 mož pod poveljstvom rasa Kassa pri Desjeju, kjer se nahaja tudi abesinski cesar in njegov sin-prestolonaslednik. Proti Desjeju je tudi naperjen pohod armadnega

zbor generala Birollija

ki je, prodirajoč na levem krilu gen. Maravigne, zasedel Adigrat s četami, ki večinoma obstojajo iz vojakov eritrejskih plemen, takozvanih Askarijev, ki slovijo po svoji divji hrabrosti. Birolli bo moral varovati glavno armado v levem boku in korakati proti močno utrjenemu abesinskemu mestu Makale (glej karto).

Severovzhodna armada

koje poveljnik je neznani, prodira iz Asaba ob Rdečem morju (ki na karti ni zaznamovan) in je prekoračila 2000 metrov visoko pogorje Mussa Ali ob meji Abesinije in francoske Somalije. Ta skupina prodira skozi ozemlje bojevitih Auša-plemen in ima za cilj most čez reko Havaš, odkoder se bo en del armade pomikal proti postaji Diredaau (glej karto) na edini abesinski železniški progi ki vodi iz Džibutija v Addis Abebo, kjer se ima združiti z jugovzhodno italijansko armado, ki iz italijanske Somalije prodira proti velikemu prometnemu središču Harar. Desno krilo te severovzhodne armade pa bi se združilo s severno pri Desjeju.

Jugovzhodna armada

Italijanov prodira skozi stepe Ogaden, ki je zdaj še od minule deževne dobe vsa močvirnata in zato predstavlja enake, če ne še večje težave, kakor one, ki jih ima premagovati severna armada. Ta skupina še ni prodrla veliko čez znani vodnjak pri Ualualu (glej karto) in je bombardirala z letal mesto Gerlogubi, ki leži kakih 60 km severozapadno od Ualuala (Gerlogubi na karti ni zaznamovan). Ta armada bo imela opraviti z abesinsko armado 50.000 mož, ki stoje pri Džigdigli 80 km vzhodno od Hararja. Neguš bo tam dal Italijanom čim močnejši odpor, ker je tam od Italijanov z dveh strani ogrožena železnica iz bogatega Hararja v Addis Abebo.

Jugojugovzhodna armada

prodira iz italijanske Somalije tik ob meji angleške Kenije in ima tudi za cilj kakšnih 200 km v zračni črti oddaljeno Addis Abebo. Ta armada ima pred seboj gorovje 2000 do 3000 metrov višine in bo njena naloga enako težka kakor vseh ostalih armad. Že zdaj je njeno napredovanje zelo počasno ter je zavzela šele mesto Dolo, ki leži točno na meji.

Načrt abesinske vojske

Addis Abeba, 9. oktobra. AA. Po informacijah, ki jih je zbral poročevalec agencije Reuters, so vesti, ki prihajajo z vseh treh front lež nedoločene in napravljajo utis, da je obča situacija sedaj popolnoma nejasna. Tako še vedno ni potrjena vest, da bi bili Italijani zavzeli Aksum, dasi je znano, da prodirata zapadna in srednja kolona italijanske severne vojske proti temu mestu. Italijanska taktika gre očividno za to, da se razširi fronta proti zapadu, kjer je angleško interesno ozemlje. Abesinci pa se pripravljajo na to, da z velikimi silami napadejo Italijane od strani. Če bi jim ta namera uspela, bi bili Italijani primorani vrniti se v Eritrejo. Pravijo, da bo za to akcijo na zapadnem delu fronte angažiranih 100.000 ljudi. Dve drugi abesinske armadi, od katerih šteje ena 15.000 konjenikov, prodirata medtem na skrajnem vzhodu fronte v naglih marših proti severu.

Vojni strokovnjaki v Addis Abebi so si o abesinski taktiki na jasnem, da obstoja v umiku na sredi fronte in v nenadnih napadih od obeh strani, kar je za enkrat četniškega značaja, a lahko Italijane hudo ovira pri gradnji cest v neposrednem zaledju.

Neko abesinsko letalo je izvršilo večeraj več izvidniških poletov nad italijanskimi postojankami in se je nepoškodovano vrnilo. Italijanska letala so večeraj prav tako nadaljevala z izvidniškimi poleti, pri tem pa ponovno napadla posamezne abesinske oddelke.

V Addis Abebi so bile med tem izdane vse odredbe za obrambo proti letalskim napadom. Ponoči morajo biti v mestu pogasene vse luči. Celotni avtomobili ne smejo porabljati svojih reflektorjev. V okolici mesta so dogradili že več zavetišč.

Letalski napadi

Včeraj zjutraj se je nad Diredaavo pojavilo neko neznano letalo, kmalu nato pa je priletelo nad mesto več italijanskih letal, ki so spuščala na mesto velike količine letakov in proklamacij. Po nepotrjenih vesteh so pričeli Italijani posamezne kraje bombardirati tudi s plinskimi bombami.

Addis Abeba, 9. okt. AA. Dve italijanski letali, ki sta večeraj bombardirali Gerlogubi, sta med potjo nazaj trčili s tako silo, da so se jima odlomila krila in sta padli na abesinsko ozemlje.

Vrhnici! Notranjci!

Udeležite se velikega političnega shoda, ki bo v nedeljo 13. t. m. ob 3 popoldne na Cankarjevem trgu na Vrhniki! Govoril bo

minister dr. Miha Krek.

V slučaju slabega vremena bo shod v dvorani Rokodelskega doma.

Nedeljski shod naj pokaže našo zvestobo voditelju Slovencev dr. Antonu Korošcu, obenem pa naj bo manifestacija naše radosti nad zlomom nasilstva, ki so jih uganjali z nami naši nasprotniki! Obš. organizacija JRZ na Vrhniki.

Vkljub domačem delu NIVEA-CREME

za nego kože!

Cepprav imate stalno opravka z mrzlo in toplo vodo, ostane Vaša koža vendar mladostno sveža in nežna. Negujte kožo z NIVEA.

Vse to povzroča eucerit, ki ga vsebuje NIVEA.

Uradništvo in naše kulturno življenje

Prejeli smo od cele vrste naših najodličnejših pisateljev in učenjakov izjave, ki jih je narekovala skrb za slovensko kulturo, če bi znižanje uradniških prejemkov imelo za posledico, da bi si uradništvo brez razlike v celoti pritrvalo časopis, revijo, knjigo in druge kulturne potrebščine, brez katerih našemu narodu ni duhovnega življenja in napredka. Te izjave so bile napisane, preden je izšlo pojasnilo uradništva, objavljeno v »Slovenec« 9. oktobra, iz katerega je razvidno, da uradništvo ni nameravalo in ne namerava nobenega bojkota, ampak da njegov klic upravičenega ogorčenja in boli ni meril na ničesar drugega kakor na to, da se tudi naše kulturne ustanove, z vsemi silami zavamejo za to, da se popravi

udarec, s katerim je ogrožen dostojni življenjski stalež uradniškega stanu, ki, kakor v svoji izjavi pravi rektor naše univerze g. dr. Samec, našo kulturno produkcijo najbolj vzdržuje in podpira in jo bo, kakor smo prepričani, po svojih močeh tudi v bodoče.

Zato smo, da bi se boleča rana ne bezala naprej, sklenili, da priobčitev izjav naših kulturnih delavcev opustimo, tem bolj, ker zdaj ni nobenega dvoma več, da se bo zadnja uredba o uradniških prejemkih revidirala, tako da uradniku ne bo treba žrtvovati tega, kar je važno ko vsakdanji kruh — brano duši. Kulturnim delavcem pa za doposlano izjavo globoka zahvala! — Uradništvo.

Odbor za postavitev spomenika judenburških slovenskih vojakov

V ponedeljek, dne 7. t. m. so se na poziv pravičnega odbora Zveze bojevnikov sestali v mestni posvečevalnici ljubljanski bivši vojak 17. pešpolka, nadalje bivši vojak iz drugih polkov ter drugi ugledni meščani. Zastopan je bil tudi mestni župan ljubljanski g. dr. Ravnihar po magistratnem tajniku g. dr. Grasselju. V imenu pripravljalega odbora Zveze bojevnikov je poročal g. dr. Kamušič o akciji judenburžanov za postavitev spomenika našim slovenskim vojakom, ki so umrli med svetovno vojno v Judenburgu. Kakor so judenburžani iz lastnega nagiba vsa leta po vojni skrbeli za grobove naših fantov in mož, ki počivajo na judenburškem pokopališču z enako pieteto kot za svoje lastne grobove, tako se sedaj na pokopališču pripravili lepo kapelo v kateri je vžidana grobnica. Tu bodo položeni k večjemu počitku zemeljski ostanki naših slovenskih vojakov. Kapelo krasna freska akad. slikarja Thome, v oltarno mizo nad grobnico pa je vžidana marmornata plošča na kateri so vklesana imena vseh 83 slovenskih vojakov. Preureditev kapele so izvršili judenburžani na lastno pobudo in niso zahtevali od Slovencev nobenega doprinosa k tozadevnim stroškom. Ob splošnem pritjevanju pa je bilo sklenjeno, da bomo mi Slovenci sami prevzeli nase stroške za preureditev kapele, ker bo grobnica predvsem služila za večni počitek naših slovenskih ljudi, bivših vojakov. Na ta način se bomo dosojno oddolžili judenburžanom za njihovo plemenito delo in počastili obenem spomin naših umrlih rojakov — vojakov.

V svrhu preskrbe potrebnega denarja se je izvolil poseben odbor sestavljen iz bivših vojakov 17. pešpolka in drugih uglednih Slovencev. Ta odbor bo izvedel nabiralno akcijo po celi Sloveniji in bo tudi odposlal k blagoslovitvi te grobnice, ki bo 27. t. m. v Judenburgu, posebno deputacijo. Z ozirom da gre tu za slovensko čast in jugoslovanski ponos, ne bomo dopustili, da bi morali tuji državljani nositi stroške za napravo skupne grobnice slovenskih vojakov. Zato je pričakovati, da bo vsak Slovenec in vsako slovensko podjetje poslalo svoj prispevek. Ker pa je samo malo časa na razpolago, so vsi naprošeni, da nakazuje svoj prispevek čimprej na Knežskofoljski ordinarijat v Ljubljani z označbo, da je prispevek namenjen za judenburški spomenik. Položnico škof. ordinarijata dobite pri vsakem župnem uradu. Imena darovalcev bodo objavljena.

V navedeni odbor so bili izvoljeni sledeči gosposdi: Predsednik: župnik Hafner Jernej, podpredsednik: industrialec Rado Hribar, tajnik: Franc Kramar, blaginjak: Josip Potokar. Odborniki: dr. Juro Adlešič, Bizovičar Ivan, Hribar Ivan, Jagodic Franc, dr. Juvan Alojz, dr. Kulovec Franc, dr. Kamušič Josip, dr. Kuhelj Karol, Knific Emil, ing. Mačkovšek Janko, Mihelič Alojz, dr. Vladimir Ravnihar, ing. Franc Rueh, Schmidt Rudolf, Sirc Ignac, Sturm Rado, dr. Voršič Jože, Wagner Rudolf, Zupančič Leopold.

Odbor posluje začasno v pisarni dr. Kamušiča, odvetnika v Ljubljani, Tavčarjeva 10.

Udeležencem izleta v Judenburg

Osnova se je odbor za našo slovensko udeležbo v Judenburgu. Tja gremo z avtobusom. Vožnja tja in nazaj bo stala največ 150 Din za osebo. Potnega lista ni treba! Zadostovala bo prelaznica, ki jo oskrbi prevoznik. Odhod iz Ljubljane ob 13 v soboto, dne 26. oktobra, prihod v Judenburg zvečer ob 18.30. Nazaj gremo po izvršeni slovesnosti zvečer in bomo do jutra že v Ljubljani. Ako bi pa vsi želeli, ostanemo v Judenburgu do ponedeljka zjutraj. Prenočišče in prehrano plača vsak sam, ako tamkajšnji odbor ne ukrene drugače, oziroma, če se mi sami ne domenimo za skupno preskrbo. Predvidoma bo mogoče napraviti ves izlet s 300 Din za osebo. Z nami gre moški zbor »Ljubljane«. S seboj nesemo skrinjico domače prsti in venec. G. ban bo določil zastopnika, ki gre z nami. Kdor želi potovati z železnico, mora imeti redni potni list.

Zeleti je, da se znežneje večje skupine bojevnikov in premožnejši stari Janezi in se priglase udeleženci najpozneje do 18. t. m. zaradi prelaznice z dopisnico pisarni g. dr. Kamušiča, odvetnika, Tavčarjeva 10. Obenem naj pošlje vsak priglasenec 150 Din na Združeno zvezo v Ljubljani s pripombo »Judenburg«, in točnim svojim naslovom. Položnico Z. Z. dobite pri vsaki hranilnici. Priglasov brez nakazila denarja ne bo mogoče upoštevati, ker moramo 20. t. m. avto naročiti in izročiti imena (radi prelaznice). Podrobna obvestila o potovanju in sporedu slede.

Jernej Hafner, župnik, Stari trg pri Ložu, predsednik odbora za Judenburg.

Kino Union — otvoritvena predstava

Svečana otvoritev kina »Union« se vrši nocoj ob 20. Častni gostje, katerim je predvsem namenjena krstna predstava v novem kinematografu, bodo imeli priliko videti in slišati enega najnovejših filmov, ki je bil ustvarjen na motive iz Chopinove glasbe in Chopinovega življenja. »Poslovilni valček« spada med tiste redke filme, ki nočejo biti ne po temi in še manj po igralskem ali opretnem podajanju svoje snovi vsiljivi. Vsebinsko mu tvorijo odlomki iz tiste vrste človeškega življenja, ki je po svoji razgibanosti in širini ter razburjenosti doživljanja za takozvani navadni svet najbolj zanimivo: to je življenje umetnika podano v njegovih odnosih do sveta, do sodobnosti, domovine, v odnosih do njegovega življenjskega polkica in do ljubezni kot enega najmočnejših gibal življenja. Tragika in njena zanimiva, osvajačoka privlačnost v življenju slehernega umetnika je skoraj zmeraj v razhajanju umetniškega klica in ljubezni. Tako je tudi v filmu o Chopinu, kjer se tema dvema elementoma pridruži še domovina, saj smo postavljani s filmom v leto 1831, v leto velike poljske vstaje. In če govorimo pri tem neproblematičnem filmu o človeškem problemu, bi ga našli pač v vprašanju, ali naj umetnik s svojim genijem služi ljubezni ali domovini. Kako je Chopin rešil ta problem, vedo poznavalci njegovega življenja; prizori iz teh odločitvenih momentov v filmu spadajo med človeško grandiozne, da moremo ob njih slutiti, da utegne tudi v filmu biti umetnost doma. Film je — poleg vsebine o glavni osebi — zanimiv s kulturno-zgodovinskega stališča, saj vidimo v njem doberšen del tedanjega umetniškega Pariza, v kolikor je posegel v umetnikovo življenje (George Sand, Balzac itd.), sicer pa je njegova največja odlika nevsiljivo, priprosto a vendar nadvse prečiščeno podajanje življenja velikega umetnika. Zato spada med filme, ki močno nakazujejo, kje in kako je film lahko umetnost, kar je precej razvidno že iz učinkovitih fotografij po izložbenih oknih. V novi dvorani bo predvajanje tega filma gotovo velik glasbeni dogodek.

V četrtek, svečana otvoritev
10. oktobra
ob 20. uri
kina Union

Predvajali bomo film
Chopinov poslovilni valček

V glavnih vlogah:
Wolfgang Liebenčiner, Hanna Waag, R. Romanovsky

Predprodaja vstopnic za slavnostno premiero in za predstave naslednjih dni se bo pričela v četrtek, dne 10. oktobra ob 10. uri dopoldne pri blaginji

Kino Union. Telefon 2221

Slovenska Bistrica

Iz sodne službe. Že je preteklo mesec dni, od kar so časopisi prinesli med uradnimi vestmi vest, ki nas je neprijetno zadela, namreč, da je sodnik in začasni predstojnik tuk. okraj. sodišča g. dr. Dobrovič Josip premečen s tuk. sodišča za starosino na okraj. sodišče v Sevnico ob Savi. Da se šele zdaj javno poslavljamo od njega, je bil vzrok ta, da smo še vedno upali, da bo še vendarle ostal pri nas, pa je le moral ostati pri tem, da ga izgubimo. Ta izguba pa je za nas zelo občutna, ker potrebujemo takih mož, kakor je on, ki si je s svojim velikim znanjem in svojo dosledno pravičnostjo kot sodnik, zlasti pa kot dober in vzgleden praktični katoličan marsikakemu inteligentnemu omahljivcu in verskemu indolentnežu. Zato se s težkim srcem poslavljamo od njega, vendar se tolažimo z mislijo, da je pravi krščanski mož povsod potreben. Želimo mu na njegovem novem mestu obilo sreče in uspeha ter mu še k njegovemu napredovanju iz srca čestitamo.

Iz šole. S 1. oktobrom se je pričel v prostorih tuk. mešč. šole nekaj časašni obrtni tečaj (obrtni trg. šola) s I. in II. oddelkom, ki bo trajal do me. marca. Nekaj novega za naš kraj pri tem je to, da se poleg raznih drugih predmetov poučuje tudi verouk. Sodeluje učitelstvo meščanske in ljudske šole.

— Motnje v ledenu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošna slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefovce grenčice«.

Ljubljanskemu prebivalstvu!

Mestna občina ljubljanska prireja

DOBRDELNO TOMBOLO ZA MLADINO

Priiložnost imam spoznavati, in morda nihče ne tako, koliko nezakrivilne revščine, koliko uboštva je v našem mestu. Dan za dnem se usipajo na magistrat cele vrste teh, najnavadnejših življenjskih potrebščin, da, vsakdanjega kruha pogrešujočih prebivalcev našega mesta, naših sosesčanov. Redna proračunska sredstva v današnjih časih ne zadoščajo več, da bi zadostili najprvotnejši socialni dolžnosti. Preveč je potrebnih in srce nam je težko, ko ne moremo ustreči vsem.

Zlasti se nam srce krči, ko gledamo nežno deco, ki se potaplja v revščini, ki ji glad in nezadostna obleka prinašata ključne bolezni. Glejte šolsko mladino naših delavcev, nameščencev, malih uradnikov. V tankih oblekah, zakrpanih čevljih, bledih lic, šibki in suhi hodijo v šolo. Splošno pomanjkanje se jim bere z lic in vse njihove pojave. Preskromni dohodki staršev ne dopuščajo dobrih stanovanj in iz-

datne hrane. Še bolj pa primanjkuje sredstev za nabavo tople obleke, obutve in perila, da o učilih niti ne govorim.

Mestna občina podpira te najpotrebnejše z denarnimi podporami in dajatvami v naravi, slierno leto pa priredi tudi »Božičnico«, da obdaruje revne šolske otroke z zimsko obleko.

Nekoliko sredstev v ta namen hoče zbrati mestna občina s »Tombolo«, ki bo due 13. oktobra 1935 ob 3 popoldne na Kongresnem trgu.

Dobitki so lepi in mnogo jih je. A ne kupujte tablic samo radi dobitkov, kupujte jih v zavesti, da bo vsak dinar, ki ga žrtvujete, pomagal podpreti našo revno mladino.

V ta namen apeliram na Vašo usmiljenost, na Vaša zlata srca — sosesčani! Naj ne bo za nikogar izgovora, da ne bi kupil vsaj ene tablice za 2 Din ter s tem pomagal k lepšemu uspehu te važne socialne prireditve mestne občine ljubljanske.

Dr. Ravniar, predsednik.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Opozorilo gg. katehetom! Pola za vpis spovednih dni je v društvenem lokalu v stol. župnišču (vhod skozi misijonska pisarno in ob njenih uradnih urah). Prosimo, da jo izpolnite. — Odbor.

Redukcija plač in dobrotelna tombola! Mestna občina je pripravila za svojo tombolo nad 200 dobitkov, med katerimi je nekaj prav dragocenih in lepih, kakor: Oprema za spalnico, moško kolo, fotografski aparat, več ton premoga, 4 m³ drv, lepa moška obleka, blago za žensko obleko, voziček živil itd., tudi manjši dobitki so lepi in praktični. Vendar je bilo kljub temu do danes razprodanih še tako malo srečk, da bi bili s tem kriti komaj stroški »tombole«. Občinstvo torej prosimo, da vsaj v teh zadnjih dneh pridno posega po srečkah in s tem pripomore mestni občini do zadovoljivega uspeha »tombole«. Pri tej prireditvi mestne občine ljubljanske ne sme veljati kot izgovor, da je nakup tudi le ene srečke za 2 Din nemogoč, radi redukcije plač uradništva, kateri izgovor skušajo izrabljati tudi ljudje, ki od redukcije niso bili niti najmanj prizadeti. Zato apeliramo pri tej tako važni humanitarni prireditvi tudi na vse državne nameščence, da naj vsak vsaj 2 Din žrtvuje za nakup srečke in tako pripomore k vsaj primernemu efektu »Dobrotelne »tombole«, ker je med podpiranci tudi veliko število otrok, katerih starši so slabo plačani nižji državni uradniki in uslužbenici.

Na IV. prosvetnem večeru Salezijanske prosvete na Kodeljevem danes ob 20 h g. prof. dr. Valter Bohinec z zanimivimi skioptičnimi slikami kazal razvoj človeških bivališč od primitivnih koč do nebotičnikov.

Združene strelske tekme ljubljanskega strelskega okrožja in Slov. lovskega društva, podr. Ljubljana, ki so se vršile dne 5. in 6. oktobra so bile radi deževnega vremena toliko skrajšane, da se je vodstvo, na zahtevo strelcev, odločilo tekme podaljšati še na nedeljo, dne 13. t. m. V nedeljo, dne 13. oktobra se nadaljujejo strelske tekme s programom od 6. t. m. Ekipe strelskih družin, ki tekmovalnega streljanja niso dokončale, se opozarjajo, da pošljejo svoje strelce, v svrhu nadaljevanja tekmovalja, že takoj jutraj. Vse ostale družine, ki se tekmovalja, radi deževnega vremena niso udeležile, se naprošajo, da pošljejo svoje strelce ozir. prijavitelje ekipe čim prej, ker bodo iste tekmovalce po vrstnem redu prijave. V programu navedeno število dragocenih predmetnih daril se je zvišalo na dvojno število, tako da bo vsak strelce lahko dosegel dragoceno darilo. Enako se naprošajo strelci-lovci, da se po možnosti udeležijo tekmovalja že dopoldne, ker se na podlagi došlih prijav pričakuje velik naval strelcev. Razglasitev uspehov in razdelitev predmetnih daril in diplom se vrši dne 13. t. m. ob 21 pri Službi.

Bridka usoda 87 letnega starčka. V Ljubljani živi bivši trgovec, ki je v svetovni vojni izgubil vse premoženje. Danes doživlja svoj 87. rojstni dan v veliki bedi in največjem pomanjkanju, nikjer ne more dobiti nobenega zasluga radi svoje visoke starosti. Odvisen je samo od milosti dobrih ljudi, je brez vsakih sredstev, pozabljen in zapuščen od vseh svojih. Obupan se obrača s srčno prošnjo na dobra, usmiljena srca, zlasti na gg. trgovce, da bi se ga nekoliko spomnili in mu priskočili na pomoč za 87.

Kulturni obzornik

Še enkrat „Sternenov strop pri frančiškanih“

Ker je v članku gosp. dr. R. Ložarja, objavljenem v št. 225 »Slovenca«, več napak, si ne morem premagati, da ne bi odgovoril. Najprej moram pisca opozoriti, da sem slikal zelo plitke del banjšatega svoda, ne pa kupole. Vsak začetnik v perspektivi ga bo lahko poučil o zahtevanih krogih Danteevega pekla, mu rad razložil prve pojme zračne perspektive. Ker pa vse to ni zgodovina, si oglejmo le stvari, ki se tičejo piščeve specialne stroke.

Pisec omenja gotško slikarstvo, takoj nekoliko vrstic nižje pa graja predolge peroti angelov na moji freski. Če se kdo spomni n. pr. slavnega gotškega atropa na Suhi tik škofjeloškega kolodvora, bo videl, da prav gotika uporablja izredno dolge peruti zlasti kot dekorativni element — a vso silo razmaha in dinamike je pa izražal barok z močnimi peruti.

Enako je s piščevo trditvijo, da je v sliki preveč luči in celo preveč barve. Srečen sem in vesel takega poklona, saj s tem priznava, da je moderno slikarstvo prekosilo izrazna sredstva stare umetnosti. Tudi diletant in amater v umetnosti zgodovini ve, da se slikarji vseh dob borimo za čim svetlejšo luč in tem močnejši žar barv!

Čudno je, da po tej svoji ugotovitvi pisec obenem želi popolnoma impresionistične slike v ladji. Ali naj bo torej moja impresija odprtega neba temna? Ponovimo torej do prihodnjic, da sta luč in barva bistvo impresionizma. Učeni pisec obenem graja, kar zahteva!

Od učenjaka umetnostne zgodovine pa pač ne moremo zahtevati, da bi se pečal tudi z meteorologijo in raznimi pojavi ozračja. Z znanstvenim znanjem letnice seveda okrogli in podolgovati oblaki nimajo nič skupnega. Letnice so na papirju, oblaki pa na nebu, večkrat tako visoko, da njih podolgovatih oblik učenjaki napačno ne ločijo več. Kmet sodi na podolgovatih oblakih njih višino, nizki ko-

pasti in okrogli oblaki mu prinašajo hudo uro. To seveda ni znanost, a je pravilno, čeprav pisec zahteva narobe. Upam, da sem le z podolgovati oblaki mogel izraziti višino — vsaj tako vidijo laiki in vsi, ki se kolikor toliko bavijo s pokrajinarstvom.

Pisec pa kot kustos arheoloških zbirk Narodnega muzeja naravno vidi tudi morfologijo svoje poteze, ne čuti pa neskladne morfologije svoje kritike, saj se v kritiki »tedaj mešata po teh nedvoumih dokazih dva principa in to njej ni v korist«.

Tudi slikarji na Mehiki pisec omenja, čeprav bi bilo boljše, da bi o tej zadevi molčal, ker ni v čast niti slikarju in tudi ne komisiji, ki je stvar odobrila.

Končno pa prav zelo obžalujem, da se ne da več popraviti zamuda, ker se pisec menda že prej ni dovolj zanimal za ataro slovensko umetnost in jo zato tudi ni spoznal. Da pa vsaj sedaj spozna propalo Kleinertovo oljnatu slikarju na stropu prezbiterija frančiškanske cerkve, ko toži, da se ni obrnila niti njena fotografija, ga prav spoštljivo vabim, da si fotografijo ogleda kar pri meni.

M. Sternec.

Opomba uredništva: Čeprav se nam zdi, da je debata zavila malo s tira, vendar radi priobčimo odgovor umetnika, da se sliši tudi prizadeti glas. Na občinstvu je, da primerja obe mnenji.

Pesmi in arije

Ljudska univerza v Mariboru

Mariborska ljudska univerza je v petek 4. t. m. pričela zopet s svojim plodonosnim delovanjem. Priredila je v veliki kazinski dvorani glasbeni večer »Pesmi in arije« in tako hkrati pričela tudi novo glasbeno sezono, ki ji je sprito odličnih sodelujočih dala zares dostojen pečat. Nastopili so: ga. Zlata Gjungenac, operna pevka iz Ljubljane, ga. Neda Kozina, koncertna pianistka iz Maribora, in g. Niko Stritof, operni kapelnik iz Ljubljane.

V prvem delu, ki je vseboval skladbe za sopran s spremljevanjem klavirja, je ga. Gjungenac dovršeno in izbrano zapela zlasti pesmi živahnega značaja in takoj splošno pritegnila poslušavce s

Mariborske vesti:

Tudi na račun krize se da živet

Dva zanimiva slučaja pred sodiščem: nakupovalec hranilnih knjižic in posredovalec kreditov

Maribor, 9. oktobra.

Gospodarska kriza je spravila na površje ljudi, ki so si znali tudi iz stiske kovati kapital. Nešteto goljuzij in prevar s kupčevanjem hranilnih knjižic, s preskrbo cenih kreditov itd., se je v zadnjih letih zgodilo, vendar pa se je le redkokdaj posrečilo krivce dobiti in jih kaznovati. Te dni pa je obravnavalo mariborsko okrožno sodišče dva taka slučaja. Na zatožni klopi prem malim senatom, je sedel najprej 31 letni posestnik sin Davorin Trstenjak. Trstenjak je povzročil letošnjo pomlad celo vrsto goljuzij v mariborski okolici. Ko so mu pri njas postala tla prevroča, se je preselil v okolico Karlovca, kjer so ga tudi aretirali in prignali v Maribor. Predstavljal je s ljudem za inženjerja, uradnika, revizorja Narodne banke, nastavljenca tovarne zlata v Celju, kakor je pač bolje kazalo. Včasih je nakupoval zlato in srebro, ki ga je takoj plačeval, da se je pridobil zaupanje, potem pa je povraščal po hranilnih knjižicah in obljubil svoja posredovanja pri vnovčenju. Imel je tak nastop, da so mu ljudje brez vsega zaupali knjižice, ki jih je Trstenjak v Mariboru prodal, denar pa uporabil za sebe. Oškodoval je na ta način župnika pri Sv. Marjeti Frangeša za 7404 Din, posestnika Avguština za 8275 Din, posestnico Frangeš Marijo v Pernicah za 2050 Din, Leopolda Majasliča v Sv. Lenartu za 8000 Din in še celo vrsto drugih. Skupno so vsi oškodovanci prijavili 25.764 Din škode. Pri današnji razpravi je skušal Trstenjak deloma tajiti, deloma pa je izjavljal, da je imel resen namen vs denar povrniti oškodovancem in je v resnici delal zgolj iz uslužnosti, ko je prevzemal knjižice v prodajo. Pri neki

gospe, katere imena pa ni hotel izdati, da ima shranjenih 18.000 Din, s katerimi bo škodo poravnal, če ga sodišče izpusti 14 dni iz zaporja. Za takšne ponudbe pa sodniki niso imeli smisla ter so mu prisodili 2 leti robove in 3 leta izgube častnih pravic.

Sledil mu je 31 letni Kurt Meyer iz Maribora, katerega je državni pravdnik obtožil zaradi prevar. Meyer je bil zastopnik »Organizacijskega biroja za kapital«, ponudbo in povpraševanje v Bodenbachu na Češkem Namen zavoda naj bi bil posredovanje med ljudmi, ki posojajo denar, in med onimi, ki iščejo posojilo. Za to posredovanje pripade zavodu posebna provizija. Zdi se pa, da je bil cilj zavoda zgolj provizija in se ni izbiral način, kako priti do nje. Zrve so bili zopet mali ljudje, ki so iskali posojila, pa so morali posredovalcu, oziroma zastopniku zavoda plačati že vnaprej provizijo za denar, ki ga niso nikoli dobili na posodo. — Obtožnica zatrjuje, da je obtoženec obetai vsakomur preskrbo posojila, dasi je vedel, da tega ne bo mogel izvršiti. Dobil je potem polovico provizije. — Državni pravdnik Sever je pri razpravi naglašal, da je sličen zavod že pred leti oškodoval številne Mariborčane za večje vsote ter je zahteval eksemplarično kazni. Meyerju se je dokazalo, da je 12 osebam izmamil 8950 Din na račun takih provizij, stroškov itd., dočim se pri 13 osebah škoda ni dala ugotoviti. Senat je v svoji sodbi ugotavljal, da je obtoženec ravnal v goljufivem namenu ter ga je v smislu obtožbe obsodil na 6 mesecev strogega zara, 2 leti izgube častnih pravic ter 1000 Din povprečne pogojno na 2 leti, pa je pod pogojem, če v teku 6 mesecev poravnava vso povzročeno in ugotovljeno škodo.

Krst jadrskih letal. V nedeljo 13. t. m. bo na tezenskem letališču ob 14.30 krst treh brez-motornih letal naših jadralcev, ki so si jih tekotom leta zgradili sami, brez kakršnekoli podpore merodajnih krogov, pač pa s prispevkom mestne občine in nekaterih poštvalnih zasebnikov. Po krstu se bodo predvajali s temi letali poleti, kar bo za mariborsko občinstvo gotovo zopet nekaj novega. Prireditvev je propagandnega značaja ter se ne bo botala vstopnina. S tem bo mogoč dostop vsem slojem v čim večjem številu.

Nova cesta na Pohorje. Ravnatelj tekstilne tovarne Doctor in drug g. Fischer bo zgradil cesto iz Fale na Klopni vrh na Pohorju. Cesta bo izpeljana od Ruš po desnem dravskem bregu do Činžata in od tam proti Klopnu vrhu. Na ta način bo odpadel prevoz preko Drave z brodom na Fali. Cesta bo gotovo važnega pomena za razvoj tujškega prometa na Pohorju. Je pa značilno, da jo more graditi privatnik, solastnik tekstilne tovarne, na lastne stroške.

Zaplenjene okrožnice. Policija je večerj dopoldne zvedela, da je v hiši znanega mariborskega odvnetika večji zaboj okrožnice politične vsebine, ki naj bi se razdelile med pristaje »pohorske blagovestice v mestu in okolici. Zaradi politične vsebine okrožnice je policija iste zaplenila. Okrožnice so bile poslone v Maribor od tajništva »pohorskih blagovestnikov« v Ljubljani.

Smrt kosi. V bolnišnici je umrl v starosti 51 let popularni cestar Matija Dobaj, ki so ga poznali vsi avtomobilisti in vozniki, ki so se vozili iz Maribora proti Št. Ilju. — V Radvanju je umrla preužitkarica Marija Fahlner, stara 66 let. — Naj počivata v miru!

Gasilska vaja preložena. Glavna jesenska vaja mariborskih gasilcev je preložena ter se bo vršila v nedeljo dne 20. t. m. dopoldne.

Letalski napad že v ponedeljek. Letalski napad na Maribor se bo izvršil že v ponedeljek 14. t. m. Letala bodo napadla Maribor s plinskimi in vžigalnimi bombami, v akcijo bodo pa stopili v mestu odredi izvozbanih reševalcev s plinskimi maskami ter gasilci.

Kostanjari so tu. Mestno načelstvo je izdalo 14 osebami dovoljenje za prodajo pečenege kostanja v določenih mestnih rajonih.

Četrta leta tujškega prometa. V tretjem četrtletju se je mudilo v Mariboru 8525 tujcev, od tega 2584 inozemcev in 5941 Jugoslovanov. Med slednjimi je bilo 2462 oseb iz Slovenije. Med inozemci prednjačijo Avstrijci kljub mejni zaporu z 990 gosti. Takoj za njimi so Čehoslovaki z 908 obiskovalci; Nemcem je bilo 234, Italijanov 150, Poljakov 66, Madjarov 62, Angležev 29, Francozov

25, Grkov 13, Rumunov 10, Rusov 6, Bolgari 4, iz nordijskih držav 37, iz obeh Amerik 12 ter iz ostalih držav 48. S prenočitvenimi je bilo sledeče: od 2 do 8 dni je prenočevalo v mestu 1212 oseb, od 8 do 14 dni 98, od 14 dni do 4 tednov 50, preko mesec dni 29 in eno samo noč 6936.

Oder se je porušil. Huda nesreča se je pripetila pri zgradbi dvonadstropne hiše v Vrbnavi ulici. Pod zidarjema Koranom in Heričkom se je porušil oder. Heričko je še duhaprisotno skočil skozi okno v hišo, Koren pa je strmoglavil v globino, kjer so ga pokopale deske in tramovje odra. Zadolbil je nevarne poškodbe ter so ga reševalci prepeljali v bolnišnico.

Celje

Apologetični odsek DMK ima drevi ob pol 8. sestanek. Na dnevnem redu je predavanje: Razumevanje dekleta.

Prosvetni večeri Katoliškega prosvetnega društva. V ponedeljek, dne 14. oktobra prične Katoliško prosvetno društvo v Celju zopet z rednimi prosvetnimi večeri. Pri prvem prosvetnem večeru bo predaval g. prof. Jan Sedivy iz Maribora o Lužiskih Sribih. Pred predavanjem bo še kratek nagovor, na dnevnem redu so pa tudi orkestralne točke. Predavanje bo ob 8. uri zvečer v dvorani Ljudske posojilnice. — Vstopnice se dobijo v predprodaji v podružnici »Slovenca«.

V domovinsko zvezo celjske mestne občine so bili sprejeti: Kos Jurij, Lesnik Rudolf, flojkar Drago, Navratil Henrik, Brešnik Pavla, Palir Ludvik, Kolar Josip, Košir Ademar, Blagotinšek Ivan in Kovačič Ivan.

Deset zabodljajev je dobil dninar Jurij Čonč od Sv. Trojice pri Rogaški Slatini. 8. t. m. ob 1. ponoči mu je v fantovskem pretepu zadal Ivan Perkočič 10 zabodljajev v prsi, hrbet in roko. Čonč se zdravi v celjski bolnišnici.

Dve nesreči. Petek Emil, 15 letni sin trgovca v Celju je padel v šoli po stopnicah in si zlomil desno roko. — Hohnjec Danica, 16-letna hčerka kiparskega mojstva, je padla, ko se je vozila v ponedeljek popoldne s Teharij s kolesa in si zlomila levo roko.

Splavarji na Savinji. Po dolgem času je Savinja zopet nekoliko narasla, da morejo po njej voziti splavi. Vsak dan imamo priliko opazovati večje število splavov, ki prihajajo iz gorje Savinjske doline in plujejo naprej proti Savi.

Važna je ta knjiga kot priča stikov med prekmurskimi in ostalimi Slovenci: Košič je namreč marsikaj prevzel iz Slomskovega »Blazeta in Nečice«. Tretje Košičevo prosvetno delo pa so »Zgodbe vojskega králestva« (1848) z ostrimi opombami o Madjarih. — Referatu so navzoči sledili z zanimanjem in z željo, naj bi društvo ponovno priredilo predavanja o naših zgodovinskih problemih.

Poročila odbornikov in preglednikov so pokazala, da je kljub počitniškemu času v teku treh mesecev bilo storjeno mnogo za ureditev novega društva. V tem času je pristopilo nad 100 članov. Zbranih je že lepo število predmetov: knjig, arhivalij, narodopisnih in zgodovinskih. Toda osrednje vprašanje sedanjega prizadevanja: pridobiti za muzejsko zbirko stalen in primeren prostor, še ni rešeno. Nakup soboškega gradu, ki je edini primeren za muzej, od soboške občine še ni izvršen. Pomanjkanje prostora zelo ovira muzejsko društvo pri razmahu in utrditvi stališča v javnosti. Upamo pa, da bo v tekoči poslovni dobi to pereče vprašanje ugodno rešeno. Odločujoči činitelji v vodstvu soboške občine, zlasti gosp. predsednik, kažejo veliko razumevanja, kar nam zagotavlja uspeh.

V odbor društva so bili v glavnem izvoljeni dosedajni odborniki s sledečimi funkcijami: predsednik prof. Vilko Novak; podpredsednik šol. upr. Fran Gumilar; tajnik abas. iur. Vladimir Škrlek; blagajnik advok. kand. Franc Bajlec; knjižničar bogoslovac Ivan Zelko; odborniki šol. upravitelj Bela Horvat, strok. učitelj Miroslav Kokoč in šol. upr. Andrej Šavli. Preglednika sta N. Hartner, predsednik občine Sobota in Anton Koder, kr. notar.

Razgovor o delovnem načrtu je obravnaval potrebo društvenega glasila in smoteno nabiranje narodopisnega gradiva, ki se je že pričelo zlasti med učitelstvom, pritegniti pa bo treba še dijaštvo, ki na soboški gimnaziji pogreša iniciative.

Vnema in treznost odbora in ostalega aktivnega članstva jamči, da se bo prizadevanje Prekmurskega muzejskega društva edleje bolj usmerjalo v najbolj nujna področja svojega delovnega območja.

Prekmurško Muzejsko društvo

Letos v juniju je bilo v Soboti ustanovljeno »Prekmursko muzejsko društvo« z namenom, da smoteno pospešuje vsestransko znanstveno preiskovanje Slovenske krajine. Po zahtevi pravil se je dne 29. septembra t. l. vršil v Soboti prvi redni občni zbor društva. Iz vzrokov splošnega in krajevnega značaja je bila udeležba manjša, kakor na ustanovnem občnem zboru. Zato pa so se zbrali vsi tiisti, ki jim je za resnično delo.

Ko je bil prebran zapisnik ustanovnega zbora, je predaval prof. Vilko Novak o prekmurskem pisatelju Jožefu Košiču. Pokazal je delo zanimivega moža, ki je kot duhovnik pisal skoro zgolj prosvetna dela. Predavatelj je razčlenil in od vsih strani razsvetlil Košičev uvod v prevod madžarske slovnice (1833), dalje vzgojno delo »Zobrisani Sloven in Slovenka med Murov i Rabov« (ok. 1845), ki je svojevratno slovensko poučno delo.

Žena zastrepila moža

Otroci prijavili dejanje matere

Maribor, 9. oktobra.

V okolici Sv. Antona v Slovenskih goricah se je že del časa šušljalo, da posestnik Ivan Močnik iz Cogatinca, ki je umrl letos dne 8. aprila, ni umrl naravne smrti. Govorice so se širile, da ga je zastrepila njegova žena Marija. Zvedeli so o tem tudi otroci, ki pa dolgo niso mogli ničesar doznati, dokler se sedaj niso prijavile priče, ki so točno potrdile resničnost ljudske govore. — Te priče niso bile nihče drugi, kakor lastna otroka osumljena žene Močnik Rudolf in Močnik Kristina. Dne 7. oktobra sta se oba navedena prijavila orožnikom pri Sv. Trojici ter pred drugimi pričami, ki so jih orožniki pozvali k zaslišanju, opisala ves zločin svoje matere. Po izjavi obeh se mati in pokojni oče nista razumela. Živela sta v slabih gmočnih razmerah, ki so vplivale še bolj na medsebojno mržnjo in tako so bili na dnevnem redu družinski prepri, pretepi in izbruhi sovraštva, kar je bilo poznano tudi sosedom, ki so bili večkrat priče teh žalostnih dogodkov. Oče je bil bolehen ter je večkrat poležaval. Tako ga je tudi

letošnje pomlad mučila bolezen. Usodnega 8. aprila sta videla oba, sin in hči, kako je mati dopoldne drobila neko belo snov v prašek, ki ga je nasula v kruh in v kozarec vina ter oboje nesla očetu v posteljo. Oče je pojedel kruh in izpil vino, nato pa mu je postalo takoj silno slabo. Začel je bruhati, kmalu se je onesvestil ter se ni več prebudil v življenje. — Po teh izpovedih se je odpravila orožniška patrulja v Cogatince po vdovo pokojnega Močnika. Privredili so jo na orožniško postajo, kjer je po kratkem zankanju priznala, da je dala možu mišnice. Izjavila je, da je pokojni mož z njo zelo slabo ravnal, da se je vedno prepiral in ji večkrat grozil s smrtjo. Omišljala si je mišnico, ki jo je 8. aprila nasula možu v čašo vina. Vendar pa je bilo teje strupa tako malo, da od njega ni mogel umreti. Pri umiranju je bila samo ona navzoča. Na podlagi tega priznanja so orožniki Marijo Močnik aretirali ter izročili v zapore okrajnega sodišča v St. Lenartu. Mariborsko državno pravdnštvo pa je odredilo ekshumacijo in obdukcijo trupla pokojnega Ivana Močnika, da se s preiskavo dožene krivda nesrečne žene.

Koledar

Četrtek, 10. oktobra: Posvetitev cerkva; Frančišek Borgia, spoznavalec.

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Imenovani so za poveljnika 4. pešpolka peh. polkovnik Otmar Langerholz; za poveljnika 9. pešpolka peh. polkovnik Friderik Kren; za poveljnika 21. pešpolka peh. polkovnik Štefan Krčmar; za poveljnika 35. pešpolka peh. polkovnik Matija Parac; za poveljnika 29. pešpolka generalštabni polkovnik Anton Lokar; za poveljnika 46. pešpolka peh. polkovnik Mirko Rajh; za poveljnika 2. planinskega pešpolka peh. polkovnik Metod Rakuša; za poveljnika IV. oddelka obmejnih čet peh. polkovnik Miloš Ožegović; za poveljnika 16. topniškega polka topniški polkovnik Mihael Lukanc; za poveljnika 2. bataljona 2. pešpolka peh. major Ljudevit Pogačar; za poveljnika 2. bat. 4. pešpolka peh. major Matija Huber; za poveljnika 2. bat. 13. pešpolka peh. podpolkovnik Josip Škorin; za poveljnika 1. bat. 14. pešpolka peh. podpolkovnik Mirko Paja; za poveljnika 3. bat. 16. pešpolka peh. major Julij Reš; za poveljnika 1. bat. 23. pešpolka peh. major Josip Kopačnik; za poveljnika 1. bat. 27. pešpolka peh. podpolkovnik Mirko Zgaga; za poveljnika 2. bat. 27. pešpolka peh. major za generalštabne posle Vladimir Kalečak; za poveljnika 1. bat. 31. pešpolka peh. major Franjo Finžgar; za poveljnika 2. bat. 31. pešpolka peh. major Anton Nardeli; za poveljnika 2. bat. 35. pešpolka topniški major za generalštabne posle France Stropnik; za poveljnika 2. bat. 40. pešpolka peh. major Dragotin Labaš; za poveljnika 1. bat. 41. pešpolka peh. major Božidar Čorn; za poveljnika 1. bat. 42. pešpolka peh. podpolkovnik Milan Čudina; za poveljnika 1. bat. 46. pešpolka peh. major Simon Benkovič. — Nadaljevanje jutri.

Ostale vesti

— Občni zbor Slovenskega kluba v Sarajevu je bil prilično obiskan, dokaz, da se člani zanimajo za društvo, ki šteje okrog 150 članov. Po vdanostnem pozdravu Nj. Vel. kralju Petru in komemoraciji smrti kralja Aleksandra, je predsednik poročal o težki nalogi odbora z ozirom, da je tragično marsejski dogodek v veliki meri onemogočil aktivnejše delo. Iz poročil funkcionarjev pa se je videlo, da je odbor v vsakem pogledu zadovoljivo delal. Za izredne zasluge je izbran članom g. ing. Stanko Roglič, bivši predsednik Slovenskega kluba, a sedaj premeščen v Ljubljano. V novi odbor so izvoljeni: predsednik Zentilje Rasto, podpredsednik Fran Novak, učitelj, tajnica gđa. Rasta Pleskovič, blagajničar Joško Roten, knjižničar Filip Kocijančič, hiš. gospodar Fran Mušič, odborniki: Petovar Drago, Zadrnikar I. Fran Keršič, Ciril Lipovž, revizorji: Soldič L., Potočnik I. Slovenski klub je vedno v tesnih stikih z raznimi društvi ne samo v Sarajevu, nego še posebno z onimi iz Slovenije. Najbolj se je angažiral in doprinesel k uspehom »Mali harmonikarjev« iz Maribora. V kratkem zopet poročamo o življenju Slovencev v Sarajevu.

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 232 objavljajo, da je drž. tožilstvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 54 časopisa »Zagorski list« in št. 8499 dnevnika »Jutarnji list«.

Kapital v zimi

— Vaje v obrambi proti zračnim napadom. Za drugo polovico meseca oktobra so predvidene tudi za celo Dravsko banovino vaje v obrambi proti zračnim napadom v vseh večjih krajih. Velike važnosti je, da je občinstvo natančno poučeno v obrambi, kako se bo moglo vsak čas podnevi in ponoči obvarovati pred strašnimi posledicami sovražnih napadov iz zraka. Le oni, ki bo spoznal novo orožje in nov način bojevanja in se bo znal pred njim čuvati, bo lahko obvaroval sebe in bližnjega gotove škode in smrti. V založbi »Podmladka Rdečega križa« je izšla kratka, poljudna in pregledno spisana brošurica (Dr. Rus: Kaj moramo vedeti o zračnih napadih?), ki vsebuje najvažnejše tožadne podatke. Knjižica se dobi proti malenkostni ceni 3 Din pri banovinskem odboru Rdečega križa v Ljubljani, Copova cesta 1 (Delavska zbornica). Šolskim vodstvom, uradom, raznim ustanovam kakor tudi privatnikom priporočamo takojšnjo nabavo te knjižice.

— Posvetovalnica za pranje finih oblačil je ustanovila tvrdka Schicht na Mestnem trgu št. 23 nasproti rotočev. V tej posvetovalnici, ki je neka vrsta poslovalnice za nego finih svilenih in volnenih stvari, dobi vsakdo potrebno navodilo, kako se z njimi ravna. Ako ima katera gospodinja kakšno obleko iz svile ali volne, pa ne ve, kako bi isto oprala, jo lahko prinese v posvetovalnico, kjer jo bo pod strokovnim nadzorstvom zastonj oprala in zlikala.

— Nova pošta na Selih. Kakor smo svojčas zabeležili, je prebivalstvo na Selih pri Kamniku začelo akcijo, da se premesti pošta iz Tuhijske Srednje vasi spet na Sela, ker so jo proti volji ljudstva pred tremi leti ukinitili in premestili v Srednjo vas. Zdaj je krivica spet popravljena in s 1. novembrom bo pošta premeščen na Sela.

— K nesreči v kamnolomu smo prejeli naslednje pojasnilo: Nesreča se ni zgodila v ihanškem kamnolomu, nego v kamnolomu v Trzinu pri Domžalah. Trzinski kamnolom pa ni v posesti g. Vinka Flarina, marveč ima ta kamnolom v najemu sam ponesrečenec Ivan Banka iz Domžal.

najbolj ugodnimi pogoji prepusti voziček za invalide. Zadevna pisma pod šifro »Voziček« sprejema in posreduje uprava »Slovenec«.

Kdo je prijeti ropar?

Kamnik, 9. oktobra.

Kakor smo že včeraj javili, so v Kamniku prijeli nevarnega nepridiprava, ki je v ponedeljek izvršil drzen roparski napad v vasi Špek pri Gornjem gradu. Gornjegrajska orožnika, ki sta mu sledila po vsej poti, sta se pravočasno obvestila orožnike in mestno stražo v Kamniku, da je nevarni ropar v mestu in da bo najbrž skušal izrabiti gnječo s manjšega dne ter se odpeljati proti Ljubljani. Vedeli so, da je na poti izvalil s seboj uko žensko izpod Črnice, ker je vedel, da bo v ženski družbi manj sumljiv. Kamniška mestna stražnika Pogačar in Zobavnik sta najprej zasledila na trgu žensko, ki je povedala, kje jo čaka novi znanec, da se odpelje v Ljubljano. Takoj sta odhitela tja in ga prijela. Vendar pa sta ga komaj zmagala, ker je neznanec silno močno, košene postave in ne navadno velik. Pri njem so našli še 500 Din. Izdajal se je za šoferja, vendar pa se je izkazalo, da se pretvarja. Hlinil je tudi pijanost in ni hotel dati nobenega točnega odgovora. Orožniki ga sumijo, da je izvršil več tatvin in vlovov po Štajerskem, posebno pa je sumljivo dejstvo, da ima pod brado in na levem licu dve brazgotini, torej prav na tistih mestih, kakor jih je zadal napadalec v Moravčah orožnik Stefančič. Ker o morilec obeh moravških orožnikov dozdaj še ni odkrila nobena sled, so orožniki obrnili svoja poizvedovanja tudi v tej smeri. Sumljive brazgotine kažejo, da bi prijet ropar utegnil biti napadalec na orožnike.

Ptuj

Cerkveno-konkurenčni odbor za mestno župnijo sv. Jurja v Ptujju je razposlal plačilne naloge za prispevek k popravilu nadarbinskih poslopij. — Ker bodo dela v kratkem gotova, prosijo navedeni odbor, da bi se prizadeji čimprej odzvati plačilu, da se zamorejo poravnati računski stavbeniki, ki je popravila prevzel.

Kmetijsko-obrtna razstava v Ptujju je bila v nedeljo ob 18. zaključena. Obiskovalcev je bilo okoli 10.000; celotni uspeh razstave je prav zadovoljiv.

Smrtna kosa. V Rogoznici pri Ptujju je umrla užitarica Marija Lesjak v starosti 76 let. Blag ji spomin!

Rak in njega zdravljenje

Iz medicinskega predavanja s pripombami

V nobeni stroki medicine ni toliko različen tozadevni obolen kot v stroki za nose, ušesne in vratne bolezni. Ne samo, da so dostikrat popolno drugačne od onih v drugih predelih medicine, ampak je tudi začetek, potek, zdravljenje v tej stroki na raznih delih čisto drugačen. Pa ne le to, temveč tudi na posameznih delih te stroke samih morejo nastopiti obolenja raznih več ali manj nevarnih vrst. Imamo namreč rake, ki se prav počasi razvijajo in so dolgo časa nevarni, cele tedne in mesece, morda celo leta, in ki imajo dolgo dobo za pravočasno spoznanje in še pravočasno zdravljenje in rešitev. Imamo pa tudi rake, katerih spoznanje je v začetku težko, in če bi jih tudi prav zgodaj spoznali, bi jih kljub temu ne mogli rešiti, ker ni nobenega zdravila zanje. So pa tudi nekateri organi sami tako ustvarjeni, da jih pri rakah, katere sicer moremo na kakem drugem organu z lahkotno pozdraviti, ravno na tem organu ne moremo, ker so ali nedostopni, ali za vsako tako obolenje tako občutljivi, da jim že kmalu po prvem pojavu ni mogoče več od pomoči. Prava sreča pa je, da so raki na takih organih redki in da so tudi zelo, zelo redki oni raki, ki jim skoro na nobenem delu telesa ni mogoče priti do živega. Radi tega je potrebno razpravljati o teh zločestih izrastkih in bulah po posameznih delih njegove stroke, in sicer posebej o teh obolenjih v sapniku, grlu, požiralniku, žrelu, nosu, ustih, ustnicah, v ušesu in mandelnih. Medtem ko so raki v sapniku in požiralniku težje dosegljivi in zelo redki, so pa drugi vsi lažje dostopni ter zato tudi lažje ozdravljivi; lahko in lažje ozdravljivi so seveda le, če bolnik pride kmalu v roke zdravnika. To pa zaradi tega, ker je rakasto obolenje v začetku le lokalno obolenje, in dokler ne preidejo snovi tega obolenja v sosesčino ali potom raznih sokov, krvi itd. v druge dele telesa, toliko časa je zdravniku dana možnost cel izrastek zagrabit s korono in v vse bolno uničiti, nakar nastopi ozdravljenje, če se je posrečilo vse odstraniti, kar je k tej nevarni tvorbi spadal. Te nevarne odebeline so v začetku male bulice ali zaokrožene ali ploske, večinoma z nepravilno in ne gladko površino. V teku tednov ali mesecev postajajo čim dalje večji ter začne sredina, posebno površina razpadati ter se napravijo kmalu grde, včasih smrdljive rane. Pa tudi v tem času je bolezen za zdravljenje, če ni prešla že na kak drug kraj telesa, kar pa večinoma še ni, ker je narava še nekoliko časa tako milostna, da imata zdravnik in bolnik še nekoliko odloga za hitri in

NAŠE CENE
SUKNA
ZA OBLEKE
OD 80°-
OD 180°-

NIKDAR IMITACIJE
ALI SUMLJIVI FABRIKATI
NE NUDIJO POLNO JAMSTVO!
TODA MI JAMČIMO ZA
NAŠO VISOKO KVALITETO!

VLADA I KOMP.
TEOKAROVIC
INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN-PARACIN

Naznanila

Ljubljana

Filmsko predavanje SPD. Drevo ob 20. bo predavala v Delavski zbornici gospa Ana Escherjeva filme, ki jih je posnela v Španiji. Grčiji in na polotoku Sinaju. Opozarjamo planince in prijatelje lepe narave na to zanimivo prireditve. Vstopnice, in sicer sedeži po 6 Din in stojišča po 3 Din se dobe v predprodaji pri Slovenskem planinskem društvu (telefon 2963) in zvečer od 19.30 dalje pri blagajni v Delavski zbornici.

1 Kino Union. Chopin. Poslovila valček. Svečana otvoritvena predstava ob 20.

1 Nočno službo imajo lekarnar: dr. Pieoli, Tyršova cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 82 in mr. Gariš, Moste.

1 Fantastični odsek šentpeterskega praveca, društva v Ljubljani je začel z rednim delom. Svoje sestanke imamo vsak četrtek ob 8. Predavanja, katere imamo na programu za to poslovno leto, bodo zelo zanimiva. Vabimo vse, ki se zanimajo za prosvetno in kulturno delo, da postanejo naši člani.

Maribor

1 Ljudska univerza. V petek, dne 11. oktobra ob 20 se vrši prvo predavanje tekočih snov. Predaval bo naš zaslužni arheolog in zgodovinar g. prof. Franjo Bač iz Maribora in sicer o vednoizmenjani temi za nas Slovence o »Geopolitičnem položaju Slovencev«.

— Večerni trgovski tečaj v središču Ljubljane priredi Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2/II. Pisovanje vsak delavnik med uradnimi urami. Začetek pouka 15. oktobra, vsa poljsna brezplačno. Ker poučujejo samo na tem večernem trgovskem tečaju strokovni profesorji, se tečaj najbolje priporoča.

ga ima radij, vsaj njegova moč praktično nikdar ne usahne, kajti po več kot 1500 leti še izgubi radij komaj polovico svoje moči. Moderna naprava rentgen-instituta je pa tudi silno draga, navezana na veliko električno moč, rabi stalno nove drage nabave in kljub temu se zgodi, da vsa aparatura odpove, ev. celo dalje časa, kar je pri radiju nemogoče. Rentgen ni prinosljiv, radij neseč, kamor hočeš. Gotovo je, da je v moderni terapiji rentgen v gotovih slučajih potreben, večinoma v kombinaciji z radijem in event. operacijami, ker so njegovi žarki, čeprav teoretično slični, biološko pa gotovo mnogo drugačni kot pri radiju. Toda glavno sredstvo za zdravljenje rakov je in ostane radij, ker je ev. tudi do stokrat močnejši in je pripravnější.

Ko je slavni rakolog univ. prof. dr. Blumenthal, ki je na univerzi v Berlinu proučeval z največjim uspehom tozadevno materijo, pred kratkim predaval v Ljubljani o raku, se je izrazil, da je množina radija, ki je v Ljubljani, precej velika in da moremo z njim zdraviti vse kožne rake, nadalje rake na ženskih spolnih organih; in ker se more s to množino radija zdraviti veliko nevarnih izrastkov v moji stroki, kot so ozdravljeni mnogi raki, ki sem jih med predavanjem demonstriral, dokazali, in ravnotako premnoge kožne bolezni, za katere se pa večinoma rabijo prav male doze radija, tedaj je težko umljivo, zakaj leži ta radij skoro brez uporabe in brez haska, ko bi se dalo toliko do brega z njim ustvarjati. Po dr. Blumenthalovi izjavi so imeli v središču velike in kulturne Nemčije, v Berlinu, samo dvojno množino radija, kot ga imamo v Ljubljani. In s to množino so zdravili dnevno 35—40 bolnikov; mi bi jih torej lahko 18—20. Smelo trdim, da bi od pomoci velikega delu radijske potrebe pri nas, če bi bil ta radij neprenehoma v uporabi. To bi bilo tembolj potrebno, ker ima Zagreb, kamor se dostikrat brez potrebe odtakajo velika sredstva za zdravljenje raka, sam premalo radija. Če se nadalje še ozremo na to, da je radij nepogrešljiv celo v brezupnih slučajih, ker čisti rane, lajša bolečine, desinficira in tako olajšuje žalostno stanje tako nesrečno bolnih, potem moramo ponovno priznati svoje začudenje, zakaj se tako bojimo tega radija, posebno še, če se ozremo na lepe rezultate ozdravljenih rakov, ki sem jih demonstriral pri predavanju. Radij je odvzel operaterjem veliko breme, bolnikom pa je prinesel mnogo upanja in jim prihranil mnogo operativnega in drugega trpljenja.

Radijski institut nam je bil potreben kakor vsaka druga kulturna institucija, bolj kakor vsak kakršenkoli medicinski zavod, ja, celo bolj kakor kako povečanje že obstoječih zavodov. Nedvomno je prvo in glavno, da dobimo predvsem vse medicinske pripomočke, da moremo v prvi vrsti težko bolnim vsaj v Ljubljani pomagati. Radi tega sem že pred več kot desetimi leti dosegel, da se je dalo v proračun 300.000 kron za radij, kateri znesek se je pa žalibog pozneje porabil v druge svrhe. Radijski zavod bi pa ne bil v finančno breme, temveč najbrže celo donosen, ker bi moral vsak pacient vsaj nekaj malega prispevati, kot je povsod navada, izvzemši popolnoma siromašnih.

V nasprotju z domnevo, da bi naše delo glede zdravljenja teh težkih obolenj zaostalo, pa smem postaviti svojo trditve, da smo imeli ravno v tem zdravniškem tečaju priliko videti mnogo z radijem ozdravljenih rakov in v tem pogledu uspeha, na katere bi bile tudi velike klinike ponosne. Mi nismo zaostali, temveč korakamo celo v prednjih vrstah, saj smo imeli radij in zdravili z njim rake prej kot marsikatera klinika in smo bili tozadevno v Ljubljani prvi v Jugoslaviji. Ravnotako smo tudi glede najtežjih obolenj naše stroke, t. j. glede zdravljenja možganskih abscesov, dosegli mnogo odličnih uspehov, kot jih niti kake večje klinike niso imele, kar sem objavil lanske leto v največjem nemškem medicinskem listu, ki je urejevan v Berlinu. Dobro je ta dejstva vedno in vedno poudarjati, ker naši pacienti silno radi drugod iščejo pomoči, ki bi jo veliko lažje in boljše našli doma; tudi v drugih strokah namreč dosegamo vsaj take, najbrže pa tudi boljše, kot drugod, ker mi ne smemo nobenega pacienta izgubiti, ne da bi vse storili, kar je v naših močeh. Mi živimo med njimi in imamo veliko večji interes na tem, da jih pozdravimo, kot pa tužina.

Dr. Josip Pogačnik, predstojnik ušesnega, nosnega in vratnega oddelka drž. bolnišnice.

Štiri dni v smrtni senci

Doživljaj treh letalcev v pragozdovih Nove Gvineje

Tri holandska letala so več tednov preiskavala pragozdove in globeli na Novi Gvineji ter fotografirala doslej neznane dele tega velikega otoka. Srečno so letalci opravili svoje delo in se veseli vračali proti domu. Ko so pluli nad velikim pragozdom in so imeli samo še eno uro leta do Rangoona, je naenkrat nastal silen vihar, ki je vsa tri letala metal ko žoge. Najhujše je trpelo zadnje letalo, v katerem sta sedela dva Angleža, stotnik Fulford in inženjer Cope, ter holandski kapitan Vonk. Nesrečno letalo je kmalu zaostalo za prvima dvema, ko so letalci z grozo ugotovili, da bo kmalu zmanjkalo bencina. Sprevideli so, da se bo sredi viharja treba spustiti na tla. Letalo je pravkar letelo nad otokom Haingji ob ustju reke Basein. Na levi in desni strani gozdovi, tako da bi bilo blazno, ko bi se hoteli tu spuščati na tla. Naenkrat je stotnik Fulford veselo vzkliknil. Zagledal je široke sipine ob morju, kjer bodo lahko pristali. To se jim je tudi posrečilo. Bili so rešeni!

Siromaki! Niso slutili, kaj vse bo treba še prestati, preden bodo zares rešeni. Letalci so dobro poznali nevarnosti pragozda, zato so ostali čez noč kar v letalu. In pametno so storili. Komaj se je zmrčilo, že so od vseh strani začeli rjoveti tigri. Ta mačji koncert okrog letala je široke sipine ob morju, kjer bodo lahko pristali. To se jim je tudi posrečilo. Bili so rešeni!

Drugo jutro je vzel holandski kapitan Vonk orožje in dolg nož ter se napolnil v goščavo iskat človeška bivališča. Oba Angleža pa sta ostala pri letalu. Holandskemu častniku kajpada ni bilo lahko pri srečanju, ko je tako sam taval po divjini, polni krvoločnih tigrov. Blizu ni opazil nikjer človeških sledov. Z nožem si je izsekaval pot skozi goščavo. Vendar je moral paziti, da bi ga ne pičila kaka strupena kača. K sreči je bil moč vreden džungle, saj je že dolga leta preživel v takih krajih. Ko je tako naporno prehodil več ur, je na neki gozdni jasi zagledal vas domačinov. Kmalu so ga obkolili možaki. Toda njihovo vedenje je bilo prej sovražno ko prijazno, z česar je Vonk sklepal, da ga hočejo napasti. Končno jim je z znamenji dopovedal, da jim noče storiti nič zalega. To je domačine pomirilo, da so mu nazadnje celo dovolili, da jih je fotografiral. Končno so

ga vedli na drugi konec otoka, kjer je Vonk v svoje veliko veselje zagledal evropski tovorni parnik, ki je bil zasidran nedaleč od obrežja. Na tej ladji se je Vonk drugi dan srečno pripeljal v mesto Basein, odkoder je po radiju zaprosil pomoč svojima tovarišema.

Medtem pa sta njegova angleška tovariša doživljala grozne reči. Že prvi dan je inženjer Cope zašel v smrtno nevarnost. Ker sta bila s tovarišem žejna, je Cope zapustil yarno kabino v letalu in šel iskat vodo. Ni pa še prišel daleč, ko je iz reke nenadno švignil proti njemu velik krokodil. Cope je sicer zbežal, toda zverina, ki je bila najbrže hudo lačna, je planila za njim. Cope, ki je bil džungle manj vajen ko Holandec Vonk, je komaj ušel. Ko je že ves upehan pridiral do letala, je bil krokodil 2 m za njim. Ko je Cope srečno zaprl vrata kabine, je krokodil nekaj časa rogovilil okrog letala ter se nato izgubil nazaj.

Drugi dan pa so letalo odkrili divji domačini. To je bil pa drug rod, ne tisti, med katerega je zašel Vonk. Ti so bili nad vse sovražni, vsled česar si Angleža nista upala zapustiti kabine, ampak sta s puškami krotila bojaželjnost divjakov. Bila sta oblegana. Nikakor jima ni bilo mogoče zapustiti letalo. Kmalu so jima pošla živila in pitna voda. Trpela sta strašno žejo in lakoto, da sta od trpljenja akoro že blaznela. Upala sta pa vendarle še, da bo prišla pomoč. Toda medtem so minili trije dnevi.

Končno sta četrty dan nad seboj v zraku zaslišala brnenje propelerjev. Tri velika letala so se drugo za drugim spustila na obrežje in divjaki so pobegnili. Stotnik Fulford je ves onemogel omahnil iz kabine. »Prišli ste zadnji hip!« je rekel rešiteljem. »Tle vrage so se pravkar pripravljali, da naju naskočijo. Ves čas so krožili okrog naju in opravljali svoje »obrede«, med katerimi so prosili svoje malike, naj jim pomagajo pri ugonabljanju teh hudicevih letečih ljudi. Vedno bolj divje so plesali okrog letala. Bala sva se, da naju bodo živa sežgali.«

Ko so rešitelji letalo preskrbeli z bencinom in oljem, sta oba rešena Angleža lahko srečno nadaljevala svoj polet. Obema, ki sta 4 dni v divjini zrla smrti v oči, so na letališču v Rangoonu pripravili lep sprejem.

V londonskem pristanišču je izbruhnil ogromen požar, ki je popolnoma uničil velikansko skladišče, v katerem so bile velike množine gumijastih predmetov 500 gasilcev se je več kakor 16 ur borilo proti strašnemu ognju, pa ga niso mogli udušiti. Škoda znaša nad 300 milijonov dinarjev. - Naša slika je posnetek iz letala

Onstran Pirenejev

Iz Španije poročajo nekaj, ki bo zanimalo vse tiste, ki so že bili v Španiji, ali ki jim je Španija blizu: Mestno načelstvo v Madridu je sklenilo, da pred mestom ustanovi posebno poljedelsko kolonijo in ondasi naseli berače, da tako odpravi adležno in zmeraj bolj številno beračenje po mestu. Seveda je treba še počakati, kako se bo ta načrt obnesel. Če pa pomislimo, koliko brezposelnih je proti svoji volji na beraški palici, se bo načrt obnesel. V Barceloni, kjer je gospodarsko življenje najbolj živahno v Španiji, pa niso glede na beračenje ničesar takega odredili. Vendar so uprili to-le: Vsak človek, ki bo zasaden, da je dal kakemu beraču miloščino, bo kaznovan z 2 pezetama in 50 centimov, ki jih bo moral takoj plačati.

Ta odredba je bila uspešna: danes ni v Barceloni nobenega berača več. Počakati je pa še treba, kako dolgo bo tako in kaj bodo ukrenila še druga španska mesta. — Španski berač že kar spada k Španiji in pred vojno so si šteli berači kar v čast, da so berači. Prej, seveda, tudi beračenje ni bilo sramotno in španski berači so takole modrovali: »Vsi ljudje imajo pravico do življenja. Neterim se posreči, da obogatijo, mogoče dosežejo blagostanje, največ pa je takih, da še precej dobro izhajajo. Pa so tudi ljudje, ki niso ne bogati, ne

premožni in ki tudi ne izhajajo. To so pa berači. Saj ni samo slučaj, da je ta bogat, oni pa berač. Zmeraj je pa bogatin, ki je tudi beračev brat v Kristusu, dolžan podpirati berača.« — Ta modrost je obveljala za stoletja, a zdaj je Španija le sprevidela, da je preveč nadloge za gošo ljubezen do bližnjega — in je odredila take ostre odredbe.

Smeh je zdrav

Hitro se je odločila. Mati: No, Lizika, kaj bi rada za svoj god? Lizika: Veliko pogačo. Mati: In kaj še? Lizika: Še eno veliko pogačo. Mati: Toda, srček, toliko svoj želoec vendar ne prenese. Lizika: Potem si želim pa še en želoec.

O ti otroci. Mala Francka vpraša svojo teto: »Tetka Liza, povej, kdaj se boš poročila z gospodom Krčm?« Teta Liza: »Ne govori neumnosti, saj nimam še nobenega ženina, kako se pa morem potem poročiti?« Rozika: »Pojdi no, tetka, ti mi le moč povedati. Včeraj pa je rekel oče, da boš dobila najbrž gospoda Krumarja, danes pa je rekel, da te je prejel Krč.«

Obupan. Krojač: »Obleke vam ne morem prej zgotoviti, da mi poravnate zadnji račun.« Gospod: »Tristo medvedov, tako dolgo vendar ne morem čakati.«

Orkan zahteval velikanske žrtve

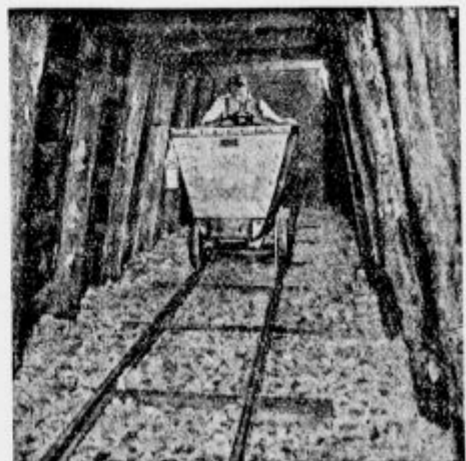
V južni Angliji je pretekli terek divjal strahovit orkan. Opustošil in deloma porušil je razna pristanišča in kopališča na južni obali, razkrival je hiše, uničil na tisoče kopaških hišic in ubil več ljudi. — V Brightonu je prevrnil tramvajski voz in sta umrli dve osebi, več je bilo ranjenih. V Londonu je orkan opustošil parke in izruval na stotine dreves. Vse brzojavne in telefonske zveze so se pretrgale, samo v Londonu — 5000, v vsej Angliji pa 20.000. — Še več so trpele ladje, jadrnice, čolni vseh vrst in velikosti, celo 5000 tonske. Ves dan so se oglašali SOS klici. Izginila je tudi neka podmornica, ki je še zdaj niso našli. Prizadet je predvsem Rokavski preliv, kjer je vsak promet onemogočen, celo zračne zveze so skrčene.

1620 revolucij v 2525 letih

Na mednarodnem sociološkem zborovanju v Bruslju je znani ruski učenjak Sorokin poročal v statistiki uporov in revolucij v prejšnjih stoletjih. Sorokin je proučeval 1620 revolucij in uporov od l. 600 pred Kr. do l. 1925 — torej v dobi 2525 let. — Ljudski upori se ponavljajo, a ne v enakih dobah. Povprečno je vsakih 12 let kaka revolucija. Največ jih je bilo v 8., 13., 14. in 19. stoletju. Zadnja tretjina 19. stoletja je bila bolj mirna ko prejšnje dobe. V 20. stoletju pa revolucije kar skačejo. V vseh teh 2525 letih so bile revolucije zmeraj enake, zmeraj fanatične, sirove, krute. Njih značaj se torej ni nič spremenil, to se pravi, da so ljudje zmeraj enaki, kadar podivjajo. Jasnjeno.

»Pravite, da ste vlomili v trafiko, da bi vzeli za deset dinarjev smotki! Kaj ete pa potem blagajno odprli?«

»Da bi dal notri 10 dinarjev!«

Umetno narejen rudnik. V kletih berlinske tehnike za rudarstvo so priridili rudnik, kjer se more dišastvo praktično vezhati v rudarskih vedah.

Predor skozi Mont Blanc

Ta predor bo kakor Sueški prekop

Skoraj 60 let je že minilo, odkar si posvetujejo, kako bi bilo moči napraviti predor skozi Mont Blanc. Tik pred izbruhom svetovne vojne so bila pogajanja med francosko in laško vlado tako dozorila, da so že mislili pričeti z delom. V prvih letih po vojni so spet oživel stari načrti, a politične nejasnosti, ki so zdaj pa zdaj zasenčile podobo obeh držav, so ovirale nadaljevanje. Predvsem je bilo važno to, da niso več mislili na prvotni načrt, da gradijo predor za železniški promet, marveč so se odločili za predor za cestni promet. Razvoj avtomobilstva je ustvaril tak sklep. Prvi načrt, ki so v javnosti že lani razpravljali o njem, ima v mislih dva predora in po vsakem predoru naj bi se razvijal promet v eno smer. Mimo tega so nasetovali, naj premagata vzpetino pri Chamonixu do najvišje točke predora dva po poljevo zavita oddelka cest. Ker bi pa taka rešitev podaljšala gradbeno pot in bi povečala gradbene stroške, so to misel opustili. Zdi se, da je zdaj sklenjeno tako, da ostane en sam predor v ravni črti. Pravijo, da bodo mogli kesneje še zmeraj zgraditi drugi predor, če bi promet to zahteval. Glede na prvotni načrt prihranijo z drugim načrtom približno četrtino vsote za stroške, tako da računajo zdaj s stroški 300.000 frankov za zgradbo predora. — Nova cesta med Chamonixem na francoski in Entrevesjem na laški strani bi bila dolga 184 kilometra; predor sam pa, ki bi ga zasekali v granitne sklade Alp, bi bil 12 km dolg in na nekaterih krajih v višini 1980 m. Najvišja točka je za 4,2 km oddaljena od vhoda s francoske strani. Proti odprti cesti pri Chamonixu bi tekla predorska cesta pod gorami: Rocher de la Vacherie, pod Aiguille du Midi, Col du Géant, pod Vallée Blanche in ledenikom Géantom in bi prišla na dan v višini čez 1300 m na italijanski strani, kjer bi prešla v cesto od Entrèvesja proti Aosti.

Za zgradbo tega velikanskega dela, bi potrebovali 4 leta s 3000 do 4000 delavci; pri tem niso šteli delavci iz krajev, kjer bodo delali. Prav to dejstvo, da bi z zgradbo predora zaposlili več tisocev delavcev, je privedlo francosko vlado do končnega sklepa. Neki poslanec je letos v januarju že govoril o tem, da bi za uresničenje Mont-Blancovega načrta izdali isto vsoto, ko za izvedbo kake druge javne naprave, ki bi pa donášala državi manj dobička. Poudarjali so pa na različne načine politični pomen med Francijo in Italijo. Vojaško-strateški pomisleki, ki so bili spocetka zoper načrt, se razširili, ker so strokovnjaki izjavili, da bi bil

Generalni alarm italijanskih fašistov. Te množice so v Rimu poslušale Mussolinijev govor. — Obenem je bilo po vsej Italiji mobiliziranih 20 milijonov fašistov. To je bil uvod v abesinsko vojno.

prav lahko zapreti predor, če bi se začele kake spletke. Gospodarski pomen predora je pa naravnost sijalen. Dobitek, ki bi ga donášal promet, bi bil sorazmerno s potrošenim kapitalom za predor, prav toliko velik ko dobiček Sueškega prekopa. Pričakujejo, da se bo po cesti skozi predor peljalo vsak dan 300 do 350 vozil, kar je glede na današnje razmere še premalo vzelo. Nova alpska cesta bi tvorila najkrajšo zvezo med Parizom in Rimom. Velik avtomobilski naval bi prihajal iz Francije, Belgije, Nizozemske in Angleške, posebno še zato, ker bi bila ta cesta edina alpska cesta, ki bi bila tudi pozimi odprta. — Predor skozi Mont-Blanc naj bi presekal Alpe na njih najožjem mestu. Medtem ko je Simplonski predor 19,7 km in St. Gotthardski 4,9 km dolg, bi bil predor skozi Mont-Blanc dolg samo 12 km.

Novo italijansko pristanišče v Tripolisu, kjer je zdaj laško vojno brodogradilno, če bi kaj resnega nastalo.

Katoliška univerza v Španiji

Pomen katoliške univerze v Španiji se je dvignil iz dveh razlogov. Prvič so školje s primernimi pastirskimi listi povzvali univerzo k sodelovanju, ker je njen vpliv za pridobitev ljudstva neobhodno potreben; drugič so nastale prijateljske vezi med državno univerzo in katoliško. Doslej sta se obe potihem kosali druga z drugo. Nedavno pa vendar ni bilo moč prepričati, da ne bi obe univerzi na raznih javnih in akademskih slavnostih deževali skupno. Slednjič je pa to skupnost podkrepil govor rektorja univerze iz Madrida, ki se je jako spoštljivo in pohvalno izražal o delovanju katoliške univerze v Španiji.

Katoliška cerkev v Franciji

Po zgledu znanega in neizmerno dragocenega »papeškega letopisa« so tudi v Franciji uvedli letopis vsega katoliškega delovanja na Francoskem. Z naslovom »L'Annuaire general catholique« — Splošni katoliški letopis — je založba Lethiellens izdala krasno knjigo, ki ima 1700 strani in vsebuje pregled katoliškega delovanja v Franciji. Ondsi so navedena vsa dela katoliške akcije, vsi učni zavodi, vsa karitativna društva in slednjič imena in število duhovnikov po njih škofijah in župnijah. Kardinal Verdier, pariški nadškof, pravi o tem zborniku, da veliko prispeva za enotnost katoliške akcije, ki si jo sedanji papež tako želi.

Pariz-Oslo-Pariz v enem dnevu

Pilot André Japy je pred nekaj dnevi preletel to 2880 km dolgo progo v 14 urah 45 minutah z brzino 240 km na uro!

Gospodarstvo

Gospodarske ljudi na prava mesta!

Zadnje čase se v naši javnosti razpravlja mnogo o splošni gospodarski politiki, ki mora kreniti na nova pota, zlasti pa o državni finančni politiki. Vseprisod se čujejo pritožbe, ki navajajo najrazličnejše nedostatkove v naši javni upravi, katere bi bilo treba takoj in temeljito odpraviti, da se nikoli več ne bi ponavljali.

V tej debati pa se kaj rado pozablja na enega činitelja, ki bi lahko mnogo doprinesel k ozdravljenju naših gospodarskih razmer, kar lahko že vidimo v drugih državah. V mislih nam je področje absolutov raznih gospodarskih in trgovskih visokih šol. Zanje bi bilo dovolj mesta v zasebni, še bolj pa v naši javni upravi, ko bi merodajni činitelji le hoteli najti njih strokovni izobrazbi in sposobnosti primeren delokrog. Ta nedostatek opažamo posebno v naši javni upravi, ki mora s svojimi odredbami neprenehoma posegati v kompliciran in zelo občutljiv organizem našega gospodarstva in socialnega življenja. Pa se pri tem pojavljajo rezultati, katerih ni nihče nameraval doseči niti ni pričakoval. Sestavljajo se več ali manj formalno dobre odredbe, vendar pa zadevajo tako globoko v gospodarsko življenje, da bi morali njih avtorji že vsaj pri voditi za njih gospodarske posledice.

Dela strokovno izobraženih organov državne uprave na vseh gospodarskih področjih ne moremo primerjati z uspehom pri nas. Pri nas se še vedno lovimo v formalnostih, pri tem pa pozabljamo na bistveno važne stvari. Moramo reči odkrito, da se nam zdi kvalifikacija nekaterih stanov za reševanje splošnih vseh problemov in pa za vodstvo predvsem poslov, ki zahtevajo gospodarske izobrazbe, vendarle premajhna in da bo treba prenehati z monopolom pravnikov na vseh mogljivih poljih javnega udejstvovanja, da tako pritegnemo tudi druge

zdrave sile naše mladine do udejstvovanja na poljih, ki ne zahtevajo toliko pravne izobrazbe kot pa drugih strokovnih znanj in usposobljenosti.

Obseg in pomen gospodarske izobrazbe je danes tako obsežen in raznolik, da si ga ni mogoče več kar tako mimogrede prisvojiti. To čutijo vedno bolj zasebniki, v še večji meri pa javna uprava, ki zadeva na gospodarskem polju na nova vprašanja, katera je treba radi javnih interesov rešiti čimprej.

Tako ključno številna vprašanja so reševanja, za kar so poklicani najbolj absolutni gospodarskih visokih šol in fakultet v naši državi. Ti opravljajo, če so danes v javnih funkcijah, večino ma le podrejene pisarniške posle, oziroma sploh posle, ki nikakor ne odgovarjajo njih strokovni izobrazbi.

Današnje razmere nas vodijo v vedno večjo odvisnost od tujega kapitala. Toda če se hočemo osamosvojiti, moramo spoznati tudi metode tujega kapitala. Drugod vsrlo revizijo najrazličnejših podjetij strokovnjaki-revizorji in s tem prihranijo narodnemu gospodarstvu, zasebnikom in javni upravi ogromne vsote denarja, pri nas pa se zapravlja narodno premoženje po mili volji brez prave in strokovne kontrole. Ne pretiravamo, če trdimo, da leži baš v strokovnjaški reviziji velik del uspehov tujega kapitala.

Današnje razmere v našem gospodarstvu, pa tudi v gospodarstvu javne uprave so nam klic, da je treba odstraniti monopol posameznih strok na mesta, za katera danes v teh kompliciranih razmerah niso niti dosti kvalificirani niti dovolj legitimirani. Treba je vendar enkrat misliti na to, da je bolj važna vsebina kot oblika in da je torej treba postaviti vsebino pred obliko. Dekora imamo že itak dovolj!

Kaj je z veleblagovnico Tata

Te dni je državni svet razveljavil še dva odloka trgovinskega ministrstva, glede prepovedi otvoritve trgovine delniške družbe Ta-Ta. Kot je znano, je bila lani osnovana v Beogradu delniška družba Ta-Ta, ki je hotela otvoriti veliko trgovino z različnimi vrstami blaga. Ker pa so se trgovci bali za svoje interese, se je začela velika kampanja proti družbi.

Družba je v smislu obratnega zakona zahtevala, da se ji odobri voditev 5 vrst trgovskih obratov: 1. s kolonijalnimi, delikatesnimi in specerijskim blagom, 2. z manufakturnim-tekstilnim blagom, 3. železnarsko tehnično, 4. steklarsko porcelansko ter 5. trgovino s papirjem, knjigami ter muzikalijami. — Uprava mesta Beograda je odbila izdajo dovoljenja, malo kasneje pa je bila uveljavljena znana uredba o prepovedi osnivanja velikih trgovskih hiš znanih pod imenom »grands magazins«. Družba pa se je pritožila ministrstvu trgovine in industrije, potem pa tudi državnemu svetu, ker je trgovinsko ministrstvo osvojilo stališče »uprave mesta Beograda«. Od vseh pet branž, s katerimi se je hotela baviti družba Ta-Ta, je ministrstvo trgovine in industrije dovolilo samo otvoritve manufakturne trgovine. Državni svet je najprej začel razpravljati pritožbo družbe glede prepovedi otvoritve kolonijalne, delikatesne in specerijske trgovine. Pred dvema mesecema je sklenil, da ima družba pravico otvoriti tudi trgovino poleg manufakturno-tekstilne, za katero je dobila dovoljenje ministrstva. Te dni pa je državni svet rešil še dve pritožbi družbe in priznal družbi pravico, da more osnovati tudi železnarsko-tehnično trgovino ter steklarsko-porcelansko. Sedaj preostaja edino še, da se reši pritožba za otvoritev trgovine s papirjem, pisalnimi potrebščinami, knjigami in muzikalijami. V rešitvah Državnega sveta se povdarja, da more ena oseba ali družba voditi tudi več trgovskih podjetij in da morejo biti te nameščene v enih in istih prostorih. Po zakonu mora dotična oseba ali družba samo dobiti dovoljenje za vsako branžo posebej.

Ob koruzni kampanji

Bačka, začetkom oktobra.

Skoraj v vsej Vojvodini je trgatve koruze že v polnem teku. Dočim gre trgatve v Bački še proti koncu, v Banatu, tej naši najvažnejši »koruzni« krajini trgatve šele začenja.

Prve kupčije za letošnji koruzo v Bački datirajo od srede septembra. Tedaj je bila cena metercentu 40—42 Din. Ker pa je bilo na trgu znatno manj koruze, kakor n. pr. lanske leto, so se cene razmeroma hitro dvigale in se sučejo sedaj, v prvih dneh oktobra, med 50 in 52 Din. Tako plačujejo koruzo registrirane tvrdke; privatni prekupevalci pa nudijo navadno dinar ali dva več. Opaža se znatno povpraševanje po koruzi; nekateri trgovci postavljajo na cestna križišča ob večjih krajih svoje mešetarje, ki sklepajo kupčije kar zunaj krajev ter napotijo nato vozove s koruzo k svojemu trgovcu. V splošnem pa se čuti, da prodajajo sedaj koruzo samo tisti kmetje, ki jo morajo prodati radi pomanjkanja golovine. Kdor pa le more, zлага koruzo v svojih »čardakih« (koruznjak) in čaka na boljše cene.

V trgovskih krogih se z vsjo gotovostjo računa na znatno zvišanje cen. To pa radi tega, ker je koruze letos precej manj kakor lani. Odločilni maseci so bili letos izredno suhi in vetrovni; veter je izsušil še tisto malo vlage, ki jo je dal zemlji, vsaj tu in tam kak pohlaven dežek. Dočim se je lanske leto pridelalo povprečno na 1 jutro zemlje 20—24 met, stotov koruze, se je pridelalo letos v Bački povprečno 13—14, v Banatu pa še manj. Da si v Bački letos po kvaliteti ne zaostaja preveč za lanske, je v Banatu letos tudi kvalitativno mnogo slabša od lanske. Zato se pričakujejo tem boljše cene za lanko koruzo, ki je je v vsej Vojvodini še okrog 800 vagonov. Sedaj je glavna sezona za izvoz stare koruze, ki gre pred vsem v Češkoslovaško in Madjarsko. Še predno bo posušena letošnja koruza, bo izvoženo — tako se računa — v inozemstvo 500—600 vagonov stare koruze. Trenutna cena stari koruzi se suče v Banatu med 100 do 102 Din, v Bački pa 92—95 Din; verjetno je, da se bodo cene še malo dvignile.

Kot konzument za novo posušeno koruzo prihaja poleg inozemstva v upoštevanje tudi naša država sama in to pred vsem one pokrajine, kjer je koruza slabo obrodila. Ker je v vsej državi obrodila koruza daleč pod normalo, se že sedaj opaža veliko povpraševanje po letošnji posušeni koruzi. Že sedaj presega cena 90 Din. Ker pa bo za izvoz koruze primanjlovalo, se pričakuje povišanje cene.

Kakor pri prekupevanju vseh poljskih pridelkov, tako igra tudi pri koruzni kampanji svojo posebno vlogo znani »Prizad«. Zlasti producenti ne štedijo pri izrazih, kadar le govor o postopanju

imenovane družbe ob nakupovanju koruze. Vsak producent izraža svoje mnenje po svoje, resume splošnega mnenja pa bi bil ta, da se premalo upošteva dejstvo, da »Prizad« ni bil ustanovljen za to, da vodi kupčije in trgovske posle kot trgovsko veleprodajno z vsemi velekapitalistom lastnimi težnjami, marveč zato, da regulira vso v njegovo stroko spadajočo trgovino tako, da pomaga producentu do čimboljših cen in do čimboljšega plasiranja pridelkov. Splošno mnenje gospodarskih krogov Vojvodine je, da vsaj letos ni nobenega vzroka, da se še nadalje vzdržuje »potom« »Prizada« žitni režim; kajti cene, zlasti cene pšenici, bi poskočile brez kakršnekoli intervencije. Gospodarski krogi sicer uvidevajo, da z ozirom na preferencialne pogodbe z različnimi sosednjimi državami mora obstojati nek faktor za intervencijo na žitnem trgu, vendar pa ta faktor ne sme biti trgovsko kapitalistična ustanova, marveč nekaj kontrolni urad, ki se bo brgal v točno določenih mejah za preferencial in obstoječe kompenzacije.

Vse te gospodarske razmere v Vojvodini se do vseh podrobnosti pretresajo na raznih sestankih in zborovanjih in pričakujejo gospodarski krogi, zlasti od sedanje vlade, da bo ona vendarle upoštevala gospodarske potrebe, za katere so ti krogi natečeli pri vseh dosedanjih režimih na gluh ušesa.

Sadni ogled na Grosupljem

V nedeljo dne 13. oktobra bo sadni ogled v šoli. Sadjarji iz okoliških vasi bodo pokazali, kakšno sadje pri nas uspeva. Po sv. masei, ki bo to nedeljo ob 8. jutraj, bo otvoritev sadnega ogleda, katerega se udeležita med drugim sadjarski strokovnjak kr. banske uprave in okr. kmetijski referent. Oba gospoda bosta s svojimi strokovnimi nasveti obiskovalcem na razpolago. Hkratu bomo določili sadni izbor za tukajšnji okoliš t. j. sorte, ki so za naše podnebje in zemljo najbolj prikladne. Te sorte bo potem gojila tuk. podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« v svoji drevnici, ki jo je letos ustanovila.

Popoldne ob 3 pa bo sadjarsko zborovanje. Pri tej priliki se bomo pomenili tudi, o propagandi za saditev pravega kostanja. Da se zamore sadni ogled vršiti, se imamo predvsem zahvaliti g. banu dr. Natlačenu, ki je naši podružnici podelil podporo. Srčna mu hvala!

Nadzornik trgovine z moštom in vinom v ptujskem in ljutomerskem okraju, Ban dr. Natlačen je imenoval za nadzornika trgovine z moštom in vinom v ptujskem in ljutomerskem okraju g. Antona Šego, ravnatelja kmetijske šole v poklju. Zaradi posebnih razmer v ptujskem in ljutomerskem okraju, zlasti v Halozah, ki zahtevajo zaščito koristi vinogradnikov v času trgatve, je potrebno namreč nadzorstvo nad trgovino z moštom in vinom.

Ljubljanska kreditna banka ima svoj občni zbor 26. oktobra ob 15. Na dnevnem redu je razprava o računskih zaključkih za 1935 in 1934, odobritev proračuna osebnih in stvarnih izdatkov, znižanje glavnice, zvišanje glavnice z izdajo prvenstvenih glavnice, izprememba pravil, delne volitve uprave in volitve nadzorstva. Delnice je položiti vsaj dva dni pred občnim zborom.

Državna hipotekarna banka sprejme 70 uradniških pripravnikov. Državna hipotekarna banka razpisuje konkurz za sprejem 70 uradniških pripravnikov in sicer deset kandidatov z visokošolsko izobrazbo, 50 kandidatov s srednješolsko bančno-trgovsko izobrazbo ter 10 kandidatov z nepopolno bančno-trgovsko srednješolsko izobrazbo. Kandidati ne smejo biti starejši kot 30 let in imajo prvenstvo oni kandidati, ki znajo kak tuj jezik in stenografijo. Prošnje je vložiti do 25. oktobra, sprejemni izpiti pa bodo od 24. novembra do 1. decembra. Potrebna pojasnila se dobe v osebnem oddelku banke pri centrali v Beogradu, kamor je pošiljati prošnje.

Borza

Dne 9. oktobra.

Denar

Curih. Beograd 7.00, Pariz 20.2475, London 15.0625, Newyork 307.25, Bruselj 51.85, Milan 25.05, Madrid 41.95, Amsterdam 207.70, Berlin 123.50, Dunaj 57.30, Stockholm 77.65, Oslo 75.65, Kopenhagen 67.25, Praha 12.75, Varšava 57.825, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.635, Buenos-Aires 0.835.

Žitni trg

Chicago. Pšenica: Maj 102.75, julij 92.375, december 104.75, Koruza: Maj 60.125, julij 60.625, december 62. Oves: Maj 29.625, december 28.625. Rž: Maj 55.75, december 53.75. Winnipeg. Pšenica: okt. 92.5, december 92.5, maj 90.5.

Sport

Jugoslovanski sport in olimpijske igre

MISLITE NA ZIMO

IN NABAVITE SI

Jug. pat. klobučevinasto kovinsko zatesnilo za okna in vrata
A. Mrlić, Zagreb, Gajeva ulica 20

Toliko se menda še ni nikoli pisalo o kakih svetovnih sportnih tekmah, kakor se to dela za berlinske olimpijske igre in tudi toliko priprav se doslej prav gotovo ni bilo kakor topot za Berlin. Zakaj tako, bo vsakdo, ki količarko zasleduje svetovno sportno gibanje, takoj vedel; vsakomur je namreč znano, da bo na berlinskih tleh vroča borba, kakršne svet doslej menad še ne pozna. Tudi v udeležbi bo tam gori dosežen rekord. Tega se vsi dobro zavedajo in ravno zato se pripravljajo na celi črti. Tako drugi — kaj pa mi?

Udeležba Jugoslavije na IV. zimskih igrah v Garmisch-Partenkirchenu ter na XI. letnih v Berlinu, je gotova stvar. Vsega bo 80 — kakor sedaj izgleda — nekako 80 sportnikov na zimske in letne igre, kjer se bodo borili za barve Jugoslavije. Težko bo stališče naših fantov v tem svetovnem vrvežu in posebnih uspehov ne smemo pričakovati od njih. Naš sport je še mlad in zato je razumljivo da se ne more še kosati z velikimi narodi, ki ga že desetdesetletja goje. A vendar bi se dalo več doseči, kakor se to doseglo, če bi stvar pravočasno in pravilno vzeli v roke. Sicer nimamo na razpolago denarnih sredstev, kakor jih imajo drugi narodi, vendar se da tudi brez tega mnogo, zelo mnogo napraviti. Treba pa je veliko dobre volje, požrtvovalnosti in seveda tudi precejšnje porcije idealizma.

Našim fantom je treba vcepiti predvsem potrebno količino tekmovalnega ali boljše borbenega duha. Brez tega ne bo uspehov, pa naj imamo na razpolago vse, kar si poželimo. Vsak sportnik-tekmovalce mora imeti pred očmi, kadar tekmuje, samo zmago. Boriti se mora do skrajnosti in seveda fair. Napraviti mora vse, kar mu njegove moči dopuščajo ter vzdržati do konca. Nasprotnika se v nobenem slučaju ne sme ustrašiti in naj si je ne vem koliko močnejši od njega. Z njim mora iti v borbo z namenom, da zmaga. Pa tudi podcenjevati ne smemo nikdar in nikogar, četudi vemo, da je nasprotnik šibkejši od nas; kajti to se le prerado mašuje. To velja zlasti za čas tekmovalstva. Pred tem pa se moramo pripraviti s priučenim in zadostnim treningom.

Na široko je treba zagrabiti vso stvar. Mi delamo vedno isto napako, da namreč gledamo samo na one, ki nam pokažejo trenutno kak uspeh, na široke mase pa pri tem popolnoma pozabljamo. Ne bi smelo biti važno to, če skoči na primer danes kak 16 letni fant pri skoku v višini 1.00 ali 1.70 m, ampak mora biti za nas neprimerno bolj merodajno, ta bo ta fant v odločilnem trenutku preskočil to znamko. Važno je to zlasti za nas, ki smo majhni in še mladi v sportu, da naši fantje v odločilnem trenutku ne odpovedo. Oni se morajo znati boriti, ker le tako bodo mogli častno zastopati svojo domovino. Zato moramo gledati, da krog naših sportnikov ne samo potrojujemo, temveč podsestimo in jih na drugi strani učimo boriti se in ne najzadnje — tudi taktično boriti se.

Borbenega duha se pa ne da pričeti na nobeni visoki šoli in sploh nikjer, ampak moramo borbo doživeti. Pri tem moramo paziti na izkušnje, ki si jih pridobimo samo potem takih borih. Vse se da strenirati, samo izkušnje ne. Uspehe more doseči tudi zmogel začetnik, zmagači pa more največkrat samo izkušeni borec. Topogledno smo se imeli že večkrat priliko prepričati in Amerikanci, ki so se mudili letošnje poletje v raznih evropskih lahkoletstskih centrih, so nam največji dokaz, kako se mora delati, če hočemo doseči na sportnem polju kake uspehe. Oni so pokazali tako stalno in tako solidno formo, kakršne pri evrop-

IV. zimske olimpijske igre

IV. zimske olimpijske igre se prično 6. in trajajo do 16. februarja 1936 v južni Bavarski, v Garmisch-Partenkirchenu. Razpored teh zimskih tekem je sledeč:

V četrtek 6. februarja: ob 11 je v smučarskem stadionu slovesna otvoritev iger. Popoldne in zvečer je v olimpijskem stadionu tekmovalstvo v hokeju na ledu. — V petek 7. februarja: jutraj, popoldne in zvečer so tekme v hokeju na ledu, točno ob 11 pa prične smuk za ženske in moške. — V soboto 8. februarja: popoldne, popoldne in zvečer je hokej na ledu, ob 10 pa slalom za ženske, ob 14 sankanje bobs leyga. — V nedeljo 9. februarja: ob 10 slalom za moške, ob 14 sankanje bobs leyga delovne in demonstracije curlinga, popoldne in zvečer hokej na ledu. — V ponedeljek 10. februarja: tekmovalstvo smučarskih oddelkov po

štiri na 40 km. V olimpijskem drsalističnem umetno drsanje v obveznih likih. Ob 14 demonstracije curlinga, zvečer svečanost vseh udeležencev. — V torek 11. februarja: ob 9 hitrostno drsanje na Rieserseeu, v olimpijskem drsalističnem umetno drsanje v obveznih likih. Ob 14 sankanje, popoldne in zvečer hokej na ledu. — V sredo 12. febr.:

Hmelj

Zalec, 9. oktobra.

V kupčiji hmelja je bilo danes bolj mirno razpoloženje, ker je mnogo kupev v obilni meri zaposlenih s stortiranjem in odposiljanjem že prej nakupljenega blaga. Vkljub temu pa se je v manjšem obsegu vsrlo tudi nakupovanje vseh vrst, zlasti pa cenejšega blaga po v glavnem neizpremenjenih cenah. Za prihodnje dni se pričakuje še novih naročil, zlasti za boljše blago.

Zatec, 9. oktobra.

Na tržišču hmelja je položaj v glavnem neizpremenjen in se nadaljuje z nakupovanjem po 28—34 Kč, t. j. 51—61 Din za kg. izjemoma se je plačalo danes za večje partije najboljšega blaga tudi nekaj več, do 62 Din za kg. Prav tako se v Roudnici in Ustčku pri mirni tendenci kupuje dalje in plačuje boljše in najboljšo blago po 20 do 25 Kč, t. j. 36 do 45 Din za kg.

skih sportnikov običajno ne vidimo. Saj so vedno zmagači in le prav redko se je kak Evropejec zvrnil na prvo mesto. Najbolj značilno pri celi stvari pa je to, da so svojo zmago vedno uravnali po nasprotniku: če je bil ta močnejši, so bolj pritiskali, če je bil šibkejši, se pa tudi oni niso preveč pretegovali; vedno so se borili tako, da so pač zmagači. In to more napraviti samo sportnik, ki ima vedno stalno formo in primerna izkušnja.

Če se povrtno nazaj k našim sportnikom, ki se nameravajo udeležiti prihodnje leto olimpijskih iger, moramo ugotoviti, da so priprave vse prepovršne, vse prenašo resne. Da bi pa usmerili delo samo za priprave za berlinske olimpijade jim menda ne pride na misel. Edino smučarski kandidatje so začeli s prav resnim treningom in to bo menda vse. Na denar se ne smemo vedno izgovarjati, četudi na drugi strani rad priznam, da se brez denarja ne da mnogo napraviti. Večino tekmovalcev, ki pridejo v poštev za posamezne sportne panoge, imamo itak koncentrirane po raznih mestih kakor so Ljubljana, Zagreb in Beograd. S temi, ki jih imamo skupaj, se lahko prične s kondicijskim treningom tudi brez denarja. Če to lahko delajo smučarji, bi tudi drugi lahko. Nekateri — kolikor nam je znano — se tudi pripravljajo, vendar je vsa ta priprava minimalna. Danes, ko stojimo tik pred olimpijado, bi moralo pravzaprav vse klapati in posamezni sportniki bi se morali baviti samo še z zadnjimi pripravami. Čisto zamujena pa stvar vseeno še ni, zlasti za one sportnike, ki sodelujejo na letni olimpijadi. Zato skrbimo, da vsaj sedanjí čas dobro porabimo; vsaka zveza, ki se bo udeležila berlinskih iger, naj bi takoj izdala posameznikom, ki pridejo v poštev, potrebna navodila za trening. Predstoječo zimo moramo temeljito porabiti za dosego čim boljših uspehov v Berlinu. Vsi, ki so zato poklicani in se čutijo zmožne, morajo sodelovati pri stvari in uspeh ne bo izostal. Sicer bo še majhen, a nekaj le bo. Tudi dejstvo, da so drugi boljši, nas ne sme prav nič motiti, kajti čisto drugače se ališ, če rečem, da sem bil pa 100 m z znanjko 11.6 na desetem mestu kakor pa na primer z znanjko 11 sek na petnajstem ali morda na boljšem mestu. Za nas bo že uspeh, če bomo dobro pripravljeni podlegli, ker v tem slučaju imamo vsaj zavest, da smo vendar na neki višini. Če se pa ne bomo dovolj pripravili, potem smo pa že vnaprej obsojeni na neuspeh in bi bilo boljše, da ostanemo doma. Treba je najprej žrtve od strani tekmovalcev in potem bo tudi država prisločila na pomoč s primerno denarno podporo, ker se tudi ona dobro zaveda pomena in važnosti našega sodelovanja na Olimp. igrah. Zatorej še enkrat: Na dolo, še mnogo se da napraviti!

ob 9 drsanje, ob 10 smučarski tek na 18 km. samostojno in za kombinacijo, ob 14 sankanje dvojic, popoldne in zvečer hokej na ledu. — V četrtek 13. februarja: ob 9 drsanje, ob 11 smučarski skoki za kombinacijo na mali olimpijski skakalnici, ob 14 drsanje parov, zvečer hokej na ledu. — V petek 14. februarja: ob 8.30 odhod vojnih smučarskih izvidnic, ob 9 hitrostno drsanje, ob 10 hokej na ledu, ob 14 umetno drsanje v poljubnih likih, zvečer hokej na ledu. — V soboto 15. februarja: ob 8 start smučarjev na 50 km, ob 10 hokej na ledu, ob 14 umetno drsanje v poljubnih likih, zvečer hokej na ledu. — V nedeljo 16. februarja: ob 11 smučarski skoki na veliki olimpijski skakalnici, Popoldne finalna tekma v hokeju na ledu. Zaključek IV. olimpijskih iger in razdelitev na grad ter olimpijska himna.

Končno bo na berlinski olimpijadi tudi nogomet zastopan. Eksekutiva FIFA se je pod predsedstvom g. Rimela zbrala preteklo nedeljo v Parizu, da končnoveljavno odloči glede nogometnega turnirja na berlinski olimpijadi. FIFA je sklenila, da bo nogomet tudi zastopan v Berlinu, vendar samo amaterji. Torej profesionalni so izključeni iz tega turnirja, kar je edino pravilno in v skladu s pravili mednarodnega olimpijskega odpora.

Ob tej priliki so tudi govorili glede sprejema Rusije v FIFo, vendar se še nič ne ve, kaj je eksekutiva v tem pogledu ukrenila.

Prvenstvene tekme na igrišču ZSK Hermesa. V nedeljo, 13. t. m.

Ob 14 rezerva ZSK Hermes: SK Karlovac. Ob 16 ZSK Hermes: SK Atletiki, Celje. Celjski Atletiki so, kakor znano dobro, borbeno in fair moštvo. Letos so prišli kot favoriti v podsavetno ligo. Srečanje z našimi železničarji-Šiškarji bo zelo zanimivo, posebno ker nastopita za modre barve Hermesa, oba brata Svetica, ki sta se vrnila v matični klub. — Tudi predtekmata bo zanimiva, ker je SK Karlovac dobro in borbeno provincijalno moštvo. Vstopnina za obe tekmi zelo nizka.

MARIBORSKI SPORT

Lahka atletika. V nedeljo, 13. t. m., lahkoatletski dvomatch med SK Železničarjem in SK Slavijo iz Varaždina. Začetek ob pol 10 na stadionu Železničarja ob Tržaški cesti.

Mariborski derby. V nedeljo bo zanimiva nogometna tekma med SK Železničarjem in ISSK Mariborom. Začetek ob 16 na igrišču SK Železničarja.

STK Moste obvešča vse članice hazene, da se udeležijo danes ob 10 treningu. Strogo obvezno za vse. Naprosila se tudi trener t. Tuninar, da nas poseti. — Tajnica.

Pridobivajte novih naročnikov!

Prilhamo zopet in
prinašamo zadnje
modne novosti.

Oglejte si
izložbe.

Velemanufaktura
A. & E. Skaberne
Ljubljana

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 10. oktobra: 12.30 Verdi: Requiem (plošč.) 12.45 Vreme, poročila 12.50 Cas, obvestila 13.15 Verdi: Requiem (plošč.) 14.00 Vreme borta 18.00 Koroške pesmi poje Zbor koroških Slovencev 18.40 Kulturna posrednost našim narodnim manjšinam (dr. Arsed) 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nac. ura: Spomin na Barthouja (M. Cražanski, iz Bolgrada) 20.00 Na smrt obsodeni! (ustoličenje) — slušna igra 21.00 Gosposvetki sen: Prolog, g. Julij Betteto s spremljev. Rad. ork. 21.30 Radijski orkester 22.00 Cas, poročila, spored 22.15 Rad. orkester. Konec ob 23.

Drugi programi:

Četrtek, 10. oktobra: Belgrad: 20.00 Sinfončni okr. kraljevske garde 22.30 Rad. ork. — Zagreb: 20.00 Belgrad — Dunaj: 17.40 Koncertna ura 19.30 Rad. ork. 21.00 Koroška ura za obletnico plebiscita 22.10 Dunajska okolica v pesmi 23.30 Zabavna glasba 23.50 Plesna glasba — Trst: 17.05 Pešje 20.40 Godba na pihala 22.15 Plesna glasba — Rim-Bari: 17.05 Kivirska glasba in pešje 20.40 Ročni kavalir, operca, Rich. Strauss — Prag: 19.30 Vojaška godba 20.25 Rom. slukna igra s glasbo 21.15 Orkestralna glasba 22.50 Plesna glasba — Varšava: 20.00 Lahka glasba 31.00 Igra 21.30 Poljske pesmi 22.00 Komorna glasba 22.25 Plošče — Berlin: 21.30 Plesni nekdanj in sedaj — Bratislava: 20.10 Rda. ork. — Frankfurt: 20.10 Alpska glasba 20.50 Igra —

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA. Začetek ob 20

Četrtek, 10. oktobra: Tuje dete. Red četrtek.
Petek, 11. oktobra: ob 15. uri Vihar v kozarec. Dijaška predstava po globoko antičnih cenah od 5 do 14 Din. Izven.
Sobota, 12. oktobra: Direktor Campa. Red A.
Nedelja, 13. oktobra: Tuje dete. Izven.

OPERA. Začetek ob 20.

Sobota, 12. oktobra: Povelja Angelina. Otvoritvena predstava. Premijera. Red A.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 10. oktobra ob 20. uri: Izdaja pri Novari. — Premijera. Red A.
Petek, 11. oktobra: Zaprio.
Sobota, 12. oktobra ob 20. uri: Bratje Karamazovi. — Red B.
Nedelja, 13. oktobra ob 20. uri: Tartuffe.

Angleško in češko blago

v najmodernejših vzorcih ter

Tirolski loden za obleke in Hubertus-plašče — nudi po ugodnih cenah

tordka: **Franjo Majer**
Maribor - Glavni trg 9

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolononska 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 2:50. Za pisane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mesto hišnice
išče zakonska žena brez
otrok. Ponudbe upr. »Sl.«
pod »Skrbna« 12562. (a)

Službodobe

Pletilje
prvovrstne — iščem za
stalno delo. — K. Sose.
Mestni trg. (b)

Mlado dekle
sprejemam takoj k trem
otrokom. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 12575. (b)

Vajenci

Učenca
potrebuje trgovina z me-
šanim blagom Starkl na
Bledu. (v)

Pouk

Gospodične
sprejme šivilja v dnevni
in večerni pouk v šiva-
nju lastne garderobe. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 12067. (u)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje
Slovenska banka. Ljub-
ljana Krekov trg 10

Hranilne knjižice

kupujemo in prodajamo
najugodnejše. Adamič, za-
stopnik »Štedovne zadr-
ge«. Ljubljana. Gosposvet-
ska 8. (d)

35.000 Din posojila

iščem proti dobremu krit-
ju za takoj. — Ponudbe v
upravo »Slov.« pod »Ok-
tober 35« št. 12480. (d)

Vnajem

ODDAJO:

Vinsko klet
z različno vinsko posodo,
ob glavni cesti, 10 minut
od postaje Ribnica - od-
dam v najem. Prostor je
pripraven za večjo obrt
ali trgovino. Na željo so
tudi stanovanjski prostori
na razpolago. — Pojasnila
se dobijo pri Karolu Ma-
roltu, Gorenjavas 37, p.
Ribnica, Dolenjsko. (n)

Stanovanja

ODDAJO:
Štirisobno stanovanje
v bližini Figovca, ves
komfort, se odda za no-
vember. Naslove reflek-
tantov sprejema uprava
»Slov.« pod »Solčno«
št. 12559. (c)

Posvetva

Oroben oglaš v »Slovenca«
posvetva ti hitro prodaj;
če že ne z gotovim denarjem
pač kupca ti s knjižico da.

Dražba

Dne 18. oktobra 1935 bo
pri sodišču v Cerkljici
sodna dražba nove pod-
kletne enonadstropne
hiše, 6 sob s pritliklino
na Rakeku z vrhom 2274
m². — Najmanjši ponudek
60.000 Din. Prevzame se
lahko dolg ali plača s
hranilno knjižico Ljudske
posojilnice v Ljubljani. (p)

Kupimo

Znamke
slovenske iz leta 1919
»Junak trga verige«, ne-
rabljene in rabljene, kupi
A. Jug, Maribor, Koro-
ševa 44. (k)

Odpadke železa

kovine, litine ter vsako-
vrstne stroje kupuje in
prodaja po dnevnih cenah
in vsako množico: Justin
Gustinčič, Maribor, Tat-
tenbachova ulica 14. (k)

Vsakovrstno

zlatu kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, ruvelir, Ljubljana
Wolova ulica št. 3.

Prodamo

Če avto svoj stari prodajal
af motorja bi znebil se rad
hrč kupcev ti mnogo prične
Slovenec najmanjši inserat

Kislo zelje, repa

novi, prvovrstni in cele
glave za sarmo, v sod-
čih, dobavljiva po brez-
konkurenčni ceni G. Er-
klavec, Ljubljana, Kodo-
lievo 10, telefon 25-91. (l)

Perje, puh, pernice,

odeje, vatirane in flane-
laste, zavese, preproge,
pregrinjala za divane ter
posteljine, namizne gar-
niture ugodno in poceni pri
Novak, Koroška 8, Ve-
trinjska 7. (l)

Čas za polenovko

je tu! Suho in namočeno
dobite v delikatesi Kova-
čič, Miklošičeva 32. (l)

Jabolka

namizna, gambovci, zlato-
rumenka, kanada, bobo-
vec, viniki, ledrovke in
druge dobre zimске vrste
dobavljiva v poljubnih koli-
činah Zechner Henrik, tr-
govec, Libeliče pri Dravo-
gradu. (l)

PIŠITE SE DANES!

Ostanki mariborskih tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobarvni,
samo boljših kvalitet, v
kosih, primernih za oble-
ke, rjuhe, možko, žensko,
namizno in posteljno pe-
rilo, v paketih, vsebujočih
10—20 m različnega bla-
ga. Vsak paket samo 107
Din. Za enkrat razposi-
ljam poštnine prosto po
povzetju »Paket ser. B/2«
z vsebino moškega, žen-
skega, namiznega, postel-
nega perila in rjuh ter
»Paket serija D« z iz-
ključno toplim zimskim
blagom. Neprimerno vza-
mem nazaj in zamenjam.
Pišite takoj na »Kosmos«
razposiljalnico ostankov
marib. tekst. tovarn, Ma-
ribor, Dvofakova cesta 1.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in najceneje tvrdka Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg. (l)

Hubertus plašči

nepremočljivi — otroški
165 Din, za odrasle 250
Din, v vseh barvah, pri
Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Jabolka

namizna, razne vrste, in
beli krompir, ima za od-
dati par vagonov Peter
Setina, Sevnica ob Savi. (l)

Šivalni stroj

podgrejliv, kateri tudi
štika in šopa - se prav
poceni proda. Nova trgo-
vina, Tyrševa 36. (l)

Pohištvo

SPALNICE

od 4500 do 10.500 Din.
Jedilnice oreh, politirane
7000 Din. Kuhinjske opre-
me pleskane 950 Din.
Otroške postelje 385 Din.
Umivalne mize za posodo
780 Din - vse prvovrstno.

Tovarna pohištva

Malenšek
Dravlj
pri »Slepem Janezu«.

SLOVENE

ČE KUPUJEŠ
•
ČE PRODAJAŠ
•
ČE KAJ IŠČEŠ
•
OGLAŠAJ V

SLOVENCU

USPEH

JE ZAGOTOVLJEN

Tinčkove in Tončkove prigode

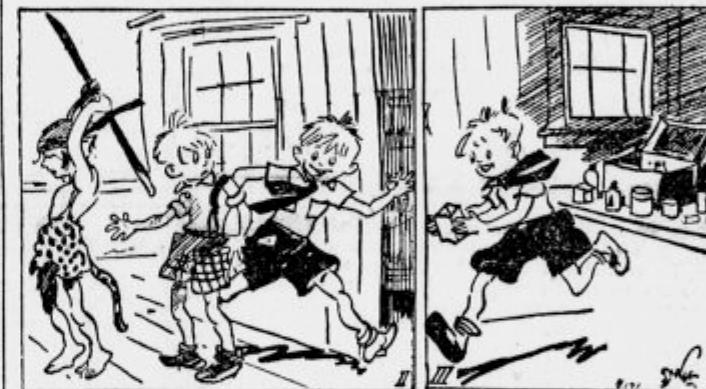
150.

Tinčkov domislek.

Takoj nato pa je povodni konj znova na stečaj odprl gobec in
se grozeče približal, kakor da hoče požreti splov z vsem, kar je bilo
na njem.

Našim trem junakom so se spet začele na vso moč tresti hlače.
Z grozo so strmeli v črno žrelo pod seboj, v katerem bodo zdaj-zdaj
storili žalostno smrt.

Pa je v zadnjem hipu šinila iznajdljivemu Tinčku v glavo svetla
misel.

»Hvala Bogu, da imamo hišno lekarno s seboj!« je zakričal in
planil v kolibo. V največji naglici je iz kopice vsakojakih steklenic
in zabojčkov pograbil največji zabojček in stekel nazaj na krov.

10% popusta od vseh slik

nabožnih in pokrajinskih dobi, kdor
kupi sliko do 31. oktobra 1935 pri

H. Mičman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Joseph Conrad:

Gašpar Ruiz

Kužna tohlina nalik zaudarjajoči pekleniki so-
pari je prihajala iz temnega prostora, kjer so bili
zaprti. Oni, ki so bili pri oknu in slišali, kar se
je godilo zunaj, so me kakor v popolnem obupu
posmehljivo ogovarjali; nekdo od njih, ki je bil
nedvomno poblaščen, je neprestano silil vame, da
naj ukažem vojakom streljati skozi okno. Sree mi
je zamiralo od njegovega brezumnega vpitja. No-
ge so mi bile težke ko svinec. Nobenega višjega
častnika ni bilo blizu, da bi se bil mogel obrniti
s prošnjo do njega. Niti toliko odločnosti nisem
zmogel, da bi se bil kratkoma odstranil.

Otopel od očitane vesti sem se naslanjal s
hrbtom na okno. Ali nikarte misliti, da je vse to
trajalo Bog ve kako dolgo. Kako dolgo je neki
moglo trpeti? Minuto? Ali glede na moje duševno
trpljenje je bila le-ta dolga sto let, daljša ko vse
moje poznejše življenje. Ne, prav zares, vse to ni
trajalo dlje od ene minute. Ubogim nesrečnikom
je že zamiralo hripavo kričanje v suhih grlih, kar
je nepričakovano izpregovoril neki glas, neki glo-
bok, tiho mrmrajoč glas. Klicel me je, naj se obr-
nem.

Ta glas, gospoda, je prihajal od Gasparja
Ruiza. Njegovega telesa nisem mogel videti. Nekaj
njegovih soujtnikov mu je splezalo na hrbet. On
jih je držal. Oči so mu mežikale in ni se ozrl
name. To, pa premikanje ustnic, je bilo po vsem
videzu vse, kar je mogel v svojem preobremenje-
nem stanju storiti. In ko sem se okrenil, me je ta
glav, ki je bila videti večja ko šlovska in se je
pod množico drugih glav opirala na svojo brado,
vprašala, ali zares želim ugasiti žejno ujetnikom.

Potrdil sem željno: »Saj, saj!« in stopil čisto
blizu k oknu. Bil sem kakor otrok in nisem vedel,
kaj se bo zgodilo. Hlepel sem po utehi svoji du-
ševni stiski in očitani vesti.

»Señor teniente, imate oblast, razvezati

mi zapestja?« me je vprašala glava Gasparja
Ruiza.

Poteze mu niso izražale niti strahu niti upa-
nja; trepalnice na očeh, ki so mu bile uprte na-
ravnost na dvorišče za menoj, so mu težko utri-
pale.

Kakor v budih sanjah sem zajecjal: »Kaj pa
hočeš reči s tem? Pa kako bi mogel doseči vezi na
tvojih zapestjih?«

»Poskusil bom storiti jaz, kar mi bo mogoče,«
je odvrnil. Zdajci se je ta velika bolšča glava na-
zadnje premaknila in vsi divji obrazi, zgneteni v
oknu, so izginili ter popadali na tla. Z enim mi-
gom je otresele s sebe svoje breme, tako je bil
močan.

Ni pa jih samo otresele s sebe, temveč se je
tudi rešil gnebe in mi izginil izpred oči. Trenotno
ni bilo nikogar videti pri oknu. Zibal se je po
sobi, pahal z glavno in rameni in si utiral pot tako,
kakor mu je bilo edino mogoče, kajti roke je
imel zvezane na hrbtu.

Napoved se je naslonil s hrbtom k odprtini in
porinil skozi okrižje proti meni svoja zapestja, ki
so mu bila zvezana s številnimi navoji vrvi. Močno
otekle roke z vzlatimi žilami so mu bile videti
nenavadno velike in težke. Videl sem njegov upog-
njeni hrbet. Bil je nenavadno širok. Glas pa mu je
bil podoben bikovemu renčanju.

»Prerežite, señor teniente! Prerežite!«
Potegnil sem sabljo, svojo pravkar nabrušeno
sabljo, ki mi vse dohtimal še ni bila rabila, in pre-
rezal večkrat mu ohte vezi. To sem storil, ne da
bi se bil zavedal, čemu in zakaj, kakor da me je
prisililo k temu zaupanje v tega moža. Naredniku
se je pretegnil obraz, kakor da bi hotel zakričati,
ali od začudenja ni mogel spraviti glasu iz grla,
pa je obstal z odprtimi usti, kakor da ga je pre-
vzela trenutna slabost.

Vtaknil sem sabljo v nožnico in se okrenil
proti vojakom. Izraz grozljivega pričakovanja na
njihovih obrazih je zamenjal siceršno ravnodušno
apatijo. Slišal se mikričito glas Gasparja Ruiza, ki
je odmeval po sobi, toda njegovih besed nisem

mogel natanko razložiti. Rekel bi, da mu je po-
gled na oproščene roke povečal moč: reči hočem,
duševno moč, ki je pri neomakanih ljudeh v iz-
redni meri združena s telesno močjo. A le-te se
nam ni bilo zdaj nič več bolj bati kakor prej, to
pa zaradi odredenosti njegovih rok in nog, ki je
precej dolgo trajala.

Naredniku se je medtem povrnila moč govora.
»Vsi svetniki v nebesih!« je zavpil, »dobiti bomo
morali konjika z lassom, da ga bomo mogli
krotiti, ko ga bo treba gnati na mesto ustrelitve.
Nihče drugi ko kak dober enlazador na do-
berem konju ga ne bo mogel krotiti. Vaša Visokost
si je dovolila narediti silno neumnost.«

Nisem vedel kaj odgovoriti. Tudi sam sem bil
v zadregi in sem čutil nekakšno otroško radoved-
nost, kaj bo iz tega. Narednik pa je seveda mislil
samo na težave, kako ukrotiti Gasparja Ruiza, ka-
dar ga bodo gledno kaznovali.

»Ali pa ga bomo morali ustreliti,« je nadaljeval
narednik jezo, »ko bo planil ven, kakor hitro se
bodo duri odprle.« Hotel je še nadalje dajati duška
svoji zaskrbljenosti, kako bi primerno izvedel do
krajša svoje sodno mnenje, ali iznenada je z vzkli-
kom prekinil svoje besede, bliskovito snel bližnje-
mu vojaku puško z rame in obstal, pozorno upira-
joč oči v okno.

IV.

Gaspar Ruiz je splezal na prag okna, sedel in
se uprl z nogami v debeli zid. Kolena so mu bila
lahko upognjena. Okno ni bilo dovolj široko za
njegove dolge noge. V svojem zbegnem sklepanju
sem sodil, da hoče prevzeti okno popolnoma zase.
Videti je bilo, da si hoče napraviti pripraven po-
ložaj. Nihče v sobi se mu ni upal približati, kajti
lahko bi ga bil opazil z roko.

»Por Dios!« je polglasno zamrmral ob mo-
jem komolcu narednik. »Prestrleli mu bom glavo,
da se rešim te nadloge. Saj je obsojen.«

Jaz pa sem ga pri teh besedah ježno pogledal.
»General!« se ni potrdil obsodbe, sem ga zavrnil.
— četudi sem se sam pri sebi zavedal, da so moje
besede prazne. Obsodbi ni bilo treba nikakršne

potrditve. »Nimate pravice ustreliti ga, razen če
bo hotel pobegniti,« sem dodal odločno.

»Toda sangre de Dios!« je zakričal nare-
dnik in dvignil puško k ramenu, »saj boče pravkar
ulti. Poglejte!«

Jaz pa sem mu, kakor da me je bil Gaspar
Ruiz začaral, odbil puško kvišku in kroglja je zle-
tela nekam čez streho. Narednik je spustil risa-
nico na tla in debelo pogledal. Mogel bi bil ko-
mandirati vojakom, naj streljajo, pa ni storil tega.
Pa četudi bi bil komandiral, ga brčkone ne bi bili
slušali.

Gaspar je še vedno sedel na mestu, se upiral
z nogami v debeli zid in držal s kociasto roko za
železni drog. To je bil premišljen položaj. Nekaj
časa ni bilo nobene spremembe. Mahoma pa se
nam je posvetilo, da možakar zavravnava svoj upog-
njeni hrbet ter krči roke. Ustnice so mu bile pre-
tegnjene, kakor da škrtla z zobmi. Potem pa smo
najprej opazili, kako se drog iz kovanega železa
pod njegovim krepkim potezanjem polagoma krvi.
Sonce je z vsem žarom pripekalo v njegovo krče-
vito napeto, nepremično telo. Prha znojnih kap-
ljic mu je orosila čelo. Ko sem gledal kriveči se
drog, sem opazil, da silijo možu kapljice krvi izza
nohtov. Nato je prenehal. Ves zmeden je trenutno
s povešeno glavo obstal in leno ogledoval dlani
svojih krepkih rok. Bilo je videti, kakor da je za-
dremal. Nenadoma pa se je zvalil vznak na okens-
ki prag, se uprl z bosimi stopali v drug, srednji
drog ter upognil tudi tega, ali na drugo stran ka-
kor prvega.

Tako velika je bila njegova moč, ki je ob tej
priliki slajšala mučne občutke v meni. Možakar pa
je bil videti, kakor da ni storil ničesar naporne-
ga. Kolikor se spominjam, ni prav nič izpremenil
svoje položaja, razen toliko, da je mogel proste
rabiti svoje noge, to pa je storil s tako naglico,
da smo se vsi čudili. In zdajci je raztegnil drogo-
ve široko vsakebi. Lahko bi bil zlezal ven, če bi
bil hotel; ali povedal je, noge v sobo in se čez ra-
me ozrl proti vojakom: »Podajte mi vodo,« je rekel,
»da jim bom dal po vrsti piti.«